

ZAKON

O PRIVATNOM OBEZBEĐENJU

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se obavezno obezbeđenje i zaštitu određenih objekata, poslovi i rad pravnih i fizičkih lica u oblasti privatnog obezbeđenja, uslovi za njihovo licenciranje, način vršenja poslova i ostvarivanje nadzora nad njihovim radom.

Član 2.

Privatno obezbeđenje, u smislu ovog zakona, obuhvata pružanje usluga, odnosno vršenje poslove zaštite lica, imovine i poslovanja fizičkom i tehničkom zaštitom kada ti poslovi nisu u isključivoj nadležnosti državnih organa, kao i poslove transporta novca, vrednosnih i drugih pošiljki, održavanja reda na javnim skupovima, sportskim priredbama i drugim mestima okupljanja građana (redarska služba), koje vrše pravna lica i preduzetnici registrovana za tu delatnost, kao i pravna lica i preduzetnici koji su obrazovali unutrašnji oblik organizovanja obezbeđenja za sopstvene potrebe (u daljem tekstu: samozaštitna delatnost).

Usluge privatnog obezbeđenja ne spadaju u policijske ili druge poslove bezbednosti koje vrše organi državne uprave.

Pravna lica i preduzetnici koji imaju licencu za vršenje poslova privatnog obezbeđenja ne mogu vršiti poslove zaštite lica i imovine koji su u isključivoj nadležnosti državnih organa i primenjivati operativne metode i sredstva koje ti organi primenjuju na osnovu posebnih propisa.

Član 3.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **patroliranje** je usluga obezbeđenja koju vrše službenici obezbeđenja krećući se u određeno vreme između više međusobno razdvojenih mesta/objekata;

2) **legitimacija** je javna isprava za legitimisanje osoba koje vrše poslove privatnog obezbeđenja;

3) **korisnik usluga** je organizacija ili lice koji koriste usluge privatnog obezbeđenja;

4) **pravno lice za privatno obezbeđenje** je privredno društvo koje obavlja delatnost privatnog obezbeđenja pod uslovima iz ovog zakona;

5) **preduzetnik za privatno obezbeđenje** je službenik obezbeđenja koji samostalno obavlja delatnost privatnog obezbeđenja pod uslovima iz ovog zakona i koji je, u skladu sa propisima, registrovan kao preduzetnik;

6) **procena rizika** je analiza i ocena u zaštiti lica, imovine i poslovanja;

7) **plan obezbeđenja** je dokument sa planiranim uslugama obezbeđenja koje su predviđene u proceni rizika;

8) **službenik obezbeđenja** je fizičko lice, oba pola, koje vrši poslove privatnog obezbeđenja;

9) **fizička zaštita** je usluga obezbeđenja koja se pruža prvenstveno ličnim prisustvom i neposrednom aktivnošću službenika obezbeđenja u određenom prostoru i vremenu, kao i primenom mera i upotrebom sredstava prinude;

10) **tehnička zaštita** je obezbeđenje lica i imovine koje se vrši tehničkim sredstvima i uređajima, njihovim planiranjem, projektovanjem, ugradnjom i održavanjem;

11) **fizičko-tehnička zaštita** je obezbeđenje lica i imovine istovremenom ili kombinovanom primenom fizičke i tehničke zaštite;

12) **licenca** je:

(1) rešenje kojim se **pravnim licima i preduzetnicima** koji ispunjavaju propisane uslove, dozvoljava obavljanje delatnosti privatnog obezbeđenja,

(2) rešenje kojim se **fizičkim licima** koja ispunjavaju propisane uslove, dozvoljava vršenje poslova privatnog obezbeđenja;

13) **štićeni prostor** je prostor na kojem se vrše usluge obezbeđenja u skladu sa obimom ugovorenih obaveza sa korisnicima usluga obezbeđenja;

14) **samozaštitna delatnost** je delatnost obezbeđenja lica, imovine i poslovanja koje organizacija obavlja za sopstvene potrebe. Unutrašnja služba obezbeđenja (samozaštita) je unutrašnji oblik organizovanja obezbeđenja za sopstvene potrebe;

15) **bezbednosna provera** je provera koju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oružje i municija, vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II. OBAVEZNO OBEZBEĐENI OBJEKTI

Član 4.

Obavezno obezbeđeni objekti su objekti od strateškog značaja za Republiku Srbiju i njene građane, kao i objekti od posebnog značaja čijim oštećenjem ili uništenjem bi mogle nastupiti teže posledice po život i zdravlje ljudi ili koji su od interesa za odbranu zemlje.

Pod obavezno obezbeđenim objektima smatra se i prostor na kome se nalaze ti objekti i čine njihov sastavni deo, kao i prateći objekti koji su u funkciji tih objekata.

Član 5.

Zaštita obavezno obezbeđenih objekata obavlja se, kao poslovna funkcija pravnog lica kome ti objekti pripadaju, na način predviđen opštim aktom o organizaciji i sistematizaciji.

Zaštita obavezno obezbeđenih objekata, u skladu sa opštim aktom o organizaciji i sistematizaciji, obavlja se angažovanjem ili kao organizovana samozaštitna delatnost.

U pravnom licu kome pripadaju objekti od posebnog značaja za odbranu zemlje, samozaštitna delatnost obavezno ima organizovanu plansku, organizacionu i kontrolnu funkciju.

Bliže kriterijume za određivanje objekata iz člana 4. stav 1. ovog zakona i način vršenja poslova zaštite obavezno obezbeđenih objekata propisuje Vlada.

III. POSLOVI PRIVATNOG OBEZBEĐENJA

Član 6.

Pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje, pod uslovima propisanim ovim zakonom, mogu imati licencu za poslove:

- 1) procene rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja;
- 2) zaštite lica i imovine fizičkim i tehničkim sredstvima, kao i poslove održavanja reda na javnim skupovima, sportskim priredbama i drugim mestima okupljanja građana u delu koji nije u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova;
- 3) planiranja, projektovanja i nadzora nad izvođenjem sistema tehničke zaštite, montaže, puštanja u rad, održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika;
- 4) obezbeđenja transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki u delu koji nije u nadležnosti Ministarstva.

Pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje dužni su da obezbede uslove i sredstva za vršenje poslova iz stava 1. ovog člana u skladu sa važećim standardima i propisima kojim se uređuje oblast bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 7.

Pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove privatnog obezbeđenja ne mogu vršiti poslove posredovanja u naplati potraživanja.

IV. LICENCE ZA VRŠENJE POSLOVA PRIVATNOG OBEZBEĐENJA

Član 8.

Poslove privatnog obezbeđenja mogu vršiti pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji imaju licencu za vršenje poslova privatnog obezbeđenja, izdatu od strane Ministarstva.

1. Vrste licenci i uslovi za izdavanje licenci za pravna lica i preduzetnike

Član 9.

Za vršenje poslova privatnog obezbeđenja pravnom licu ili preduzetniku Ministarstvo može izdati:

- 1) Licencu za procenu rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja;
- 2) Licencu za vršenje poslova fizičko-tehničke zaštite lica i imovine i održavanje reda na sportskim priredbama, javnim skupovima i drugim mestima okupljanja građana;
- 3) Licencu za vršenje poslova obezbeđenja transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki;
- 4) Licencu za vršenje poslova planiranja sistema tehničke zaštite;
- 5) Licencu za vršenje poslova projektovanja i nadzora nad izvođenjem sistema tehničke zaštite;
- 6) Licencu za vršenje poslova montaže, puštanja u rad i održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika.

Pravna lica i preduzetnici za poslove privatnog obezbeđenja kojima je izdata licenca za vršenje poslova iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana mogu da vrše poslove iz člana 29. ovog zakona i da koriste tehnička sredstva iz člana 30. ovog zakona.

Član 10.

Licence za vršenje poslova privatnog obezbeđenja može se izdati pravnom licu, odnosno preduzetniku koji ispunjava opšte uslove za dobijanje svake od utvrđenih vrsta licence, odnosno koji:

- 1) su upisani u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji;
- 2) imaju akt o sistematizaciji radnih mesta, sa opisom poslova i ovlašćenjima zaposlenih za svako radno mesto;
- 3) imaju akt koji bliže propisuje izgled uniforme koju nose službenici obezbeđenja i izgled znaka;
- 4) imaju odgovorno lice:
 - (1) koje je državljanin Republike Srbije,
 - (2) koje je punoletno,
 - (3) koje je psihofizički sposobno za vršenje poslova, što dokazuju lekarskim uverenjem nadležne zdravstvene ustanove,
 - (4) koje je ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - (5) je prošlo odgovarajuću proveru,
 - (6) koje je ima licencu za vršenje poslova privatnog obezbeđenja, koja se izdaje fizičkom licu;
- 5) poseduju odgovarajući prostor;
- 6) poseduju poseban prostor za smeštaj oružja i municije, u skladu sa propisima o uslovima za smeštaj i čuvanje oružja i zaštitu od požara, ukoliko poslove privatnog obezbeđenja obavlja sa oružjem.

Posebni uslovi koje treba da ispuni pravno lice, odnosno preduzetnik da bi dobili:

- 1) Licencu za procenu rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja – jesu da imaju najmanje jednog zaposlenog službenika obezbeđenja sa licencom koja se izdaje fizičkom licu, odnosno sa Licencom za procenu rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja;
- 2) Licencu za vršenje poslova fizičko-tehničke zaštite lica i imovine i održavanje reda na sportskim priredbama, javnim skupovima i drugim mestima okupljanja građana – jesu da imaju najmanje 10 zaposlenih službenika obezbeđenja sa licencom koja se izdaje fizičkom licu, odnosno sa Licencom za vršenje poslova odgovornog lica za zaštitu ili Licencom za vršenje osnovnih poslova službenika obezbeđenja – bez oružja ili Licencom za vršenje specijalističkih poslova službenika obezbeđenja – sa oružjem;
- 3) Licencu za vršenje poslova obezbeđenja, transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki – jesu da imaju najmanje 10 zaposlenih službenika obezbeđenja sa licencom koja se izdaje fizičkom licu, odnosno sa Licencom za vršenje specijalističkih poslova službenika obezbeđenja – sa oružjem i da poseduju tehnička sredstva za transport i prenos novca i vrednosnih pošiljki u skladu sa čl. 36. i 38. ovog zakona;

4) Licencu za vršenje poslova planiranja sistema tehničke zaštite – jesu da imaju najmanje jednog zaposlenog sa srednjim obrazovanjem tehničke struke, sa licencom koja se izdaje fizičkom licu, odnosno sa Licencom za vršenje poslova planiranja sistema tehničke zaštite;

5) Licencu za vršenje poslova projektovanja i nadzora nad izvođenjem sistema tehničke zaštite – jesu da imaju najmanje jednog zaposlenog sa visokim obrazovanjem u polju tehničko-tehnoloških nauka, sa licencom koja se izdaje fizičkom licu, odnosno sa Licencom za vršenje poslova projektovanja i nadzora nad izvođenjem sistema tehničke zaštite;

6) Licencu za vršenje poslova montaže, puštanja u rad i održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika – jesu da imaju najmanje jednog zaposlenog sa srednjim obrazovanjem tehničke struke i sa licencom koja se izdaje fizičkom licu, odnosno sa Licencom za vršenje poslova montaže, puštanja u rad, održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika.

2. Vrste licenci i uslovi za izdavanje licenci za fizička lica

Član 11.

Za vršenje poslova privatnog obezbeđenja fizičkom licu Ministarstvo može izdati:

- 1) Licencu za procenu rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja;
- 2) Licencu za vršenje poslova fizičko-tehničke zaštite lica i imovine i održavanja reda na sportskim priredbama, javnim skupovima i drugim mestima okupljanja građana:
 - (1) Licencu za vršenje poslova odgovornog lica za zaštitu,
 - (2) Licencu za vršenje osnovnih poslova službenika obezbeđenja – bez oružja,
 - (3) Licencu za vršenje specijalističkih poslova službenika obezbeđenja – sa oružjem;
- 3) Licence za vršenje poslova tehničke zaštite:
 - (1) Licencu za vršenje poslova planiranja sistema tehničke zaštite,
 - (2) Licencu za vršenje poslova projektovanja i nadzora nad izvođenjem sistema tehničke zaštite,
 - (3) Licencu za vršenje poslova montaže, puštanja u rad, održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika.

Fizička lica, kojima je izdata licenca iz stava 1. ovog člana, mogu poslove privatnog obezbeđenja vršiti i samostalno ako su upisana u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji kao preduzetnici.

Član 12.

Licenca za vršenje poslova privatnog obezbeđenja može se izdati fizičkom licu koje ispunjava opšte uslove za dobijanje svake od utvrđenih vrsta licence, odnosno koje:

- 1) je državljanin Republike Srbije;
- 2) je punoletno;
- 3) ima najmanje srednju stručnu spremu;

- 4) je prošlo odgovarajuću bezbednosnu proveru;
- 5) je psihofizički sposobno za vršenje ovih poslova, što dokazuje lekarskim uverenjem nadležne zdravstvene ustanove;
- 6) je obučeno za rukovanje vatrenim oružjem, odnosno ako je odslužilo vojni rok sa oružjem, ako poslove vrši sa oružjem;
- 7) je savladalo odgovarajuću obuku za vršenje poslova privatnog obezbeđenja u skladu sa ovim zakonom;
- 8) ima položen stručni ispit.

Posebni uslovi koje treba da ispuni fizičko lice da bi dobilo Licencu za vršenje poslova tehničke zaštite, odnosno Licencu za vršenje poslova planiranja sistema tehničke zaštite ili Licencu za vršenje poslova projektovanja i nadzora nad izvođenjem sistema tehničke zaštite ili Licencu za vršenje poslova montaže, puštanja u rad, održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika – jeste da ima stečeno najmanje srednje obrazovanje tehničke struke.

Obuku iz stava 1. tačka 7) ovog člana mogu pohađati samo lica koja ispunjavaju uslove iz stava 1. tač. 1)–5) ovog člana.

Izuzetno, licu koje ima odgovarajući stepen i vrstu stručnog obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima privatnog obezbeđenja, ovlašćenog policijskog službenika, bezbedonosno-obaveštajnim poslovima, poslovima profesionalnog pripadnika Vojske Srbije i poslovima izvršenja krivičnih i prekršajnih sankcija, izdaje se licenca ukoliko ispunjava uslove iz stava 1. tač. 1)–5) i tačka 8. ovog člana.

3. Postupak i način izdavanja licence

Član 13.

Obuku fizičkih lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja mogu da sprovode pravna i fizička lica koja ispunjavaju materijalne, tehničke, stručne i kadrovske uslove za obavljanje poslova obuke i koja dobiju ovlašćenje Ministarstva.

Bliže uslove, u pogledu potrebnih objekata, odnosno prostorija, materijalno-tehničkih sredstava i opreme, stručne osposobljenosti, broja i statusa lica koja sprovode obuku lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja, a koje moraju ispunjavati lica iz stava 1. ovog člana, kao i programe stručne obuke, način njihovog sprovođenja, sadržinu i način vođenja evidencija o ovlašćenim licima i licima koja su učestvovala u obukama i visinu troškova organizovanja i sprovođenja obuke propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: ministar).

Član 14.

Fizičko lice koje želi da dobije licencu za vršenje poslova privatnog obezbeđenja podnosi ovlašćenom pravnom ili fizičkom licu prijavu za obuku fizičkih lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja.

Lica koja su završila obuku fizičkih lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja polažu stručni ispit u Ministarstvu.

Način provere obučenosti fizičkih lica, odnosno način polaganja stručnog ispita za vršenje poslova privatnog obezbeđenja i visinu troškova organizovanja i sprovođenja stručnih ispita, kao i sadržinu i način vođenja evidencija o licima koja su polagala i položila stručni ispit utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove finansija.

Za izdavanje licence plaća se republička administrativna taksa.

Troškove organizovanja i sprovođenja stručnih ispita snosi lice koje polaže stručni ispit, odnosno pravno lice kod kojeg je lice koje polaže ispit zaposleno.

Član 15.

Zahtev za izdavanje licence podnosi se Ministarstvu, preko mesno nadležne policijske uprave.

Mesno nadležna policijska uprava je ona uprava koja je obrazovana za područje na čijoj teritoriji se nalazi sedište, odnosno prebivalište podnosioca zahteva.

O zahtevu za izdavanje licence rešenje se donosi u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Izuzetno od stava 3. ovog člana postupak se može prekinuti zaključkom, ako je to potrebno radi provere podnetih dokaza u kom slučaju se rešenje o izdavanju licence donosi u roku od najviše 60 dana od dana podnošenja zahteva.

Član 16.

Pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koji ispunjavaju propisane uslove licenca se izdaje na period od pet godina.

Licenca iz stava 1. ovog člana prestaje da važi nakon isteka roka od šest meseci od dana konačnosti rešenja kojim je izdata, ako pravno lice u tom roku nije počelo sa radom.

Pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu kojem je istekao rok važenja licence, na njegov zahtev i pod istim uslovima, izdaće se nova licenca.

Zahtev za novu licencu može se podneti najranije 60 dana pre isteka roka važenja prethodno izdate licence.

Rešenjem će se odbiti zahtev za izdavanje licence ili oduzeti izdata licenca pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu koji ne ispunjava ili koje prestane da ispunjava propisane uslove za vršenje poslova privatnog obezbeđenja.

Sadržinu zahteva za izdavanje, kao i izgled i sadržinu svečane forme licence propisuje ministar.

Član 17.

Na zaključak iz člana 15. stav 4. ovog zakona i na rešenja o izdavanju licence, rešenje o odbijanju zahteva za izdavanje licence i o oduzimanju izdate licence može se izjaviti žalba.

Žalba se izjavljuje Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Član 18.

Odgovorno lice u pravnom licu i kod preduzetnika dužno je da u roku od osam dana obavesti nadležnu policijsku upravu o prestanku rada ili gašenju pravnog lica i preduzetnika.

V. NAČIN VRŠENJA POSLOVA PRIVATNOG OBEZBEĐENJA

Član 19.

Poslovi privatnog obezbeđenja lica, imovine i poslovanja vrše se na način kojim se ne ometa rad državnih organa i narušava spokojstvo građana.

Član 20.

Pravno lice i preduzetnik poslove privatnog obezbeđenja može vršiti samo na osnovu i u okviru zaključenog pisanog ugovora sa pravnim ili fizičkim licem kome pruža usluge.

Ugovor iz stava 1 ovog člana, pored ostalog, mora sadržati:

- 1) jasno određen predmet ugovora;
- 2) način vršenja ugovorenih poslova privatnog obezbeđenja (vrsta, kategorija, ugovorena ovlašćenja službenika obezbeđenja);
- 3) broj i mesto rada službenika obezbeđenja po ugovoru;
- 4) vrstu i količinu angažovanog oružja i sredstava;
- 5) datum početka vršenja usluga i vreme trajanja ugovora;
- 6) način korišćenja, vrstu i stepen tajnosti, rok čuvanja i upotrebe, kao i mere zaštite podataka proizašlih iz ugovora.

Za vršenje poslova privatnog obezbeđenja ne može se angažovati pravno lice i preduzetnik koji nema licencu.

Obaveštenje o zaključenom ugovoru, aneksu ugovora ili o raskidu ugovora, dostavlja se nadležnoj policijskoj upravi, u roku od osam dana od dana nastale promene.

Obaveštenje mora da sadrži:

- 1) naziv i sedište pravnog lica ili preduzetnika za privatno obezbeđenje;
- 2) naziv (ime, prezime i JMBG) i sedište (prebivalište) odgovornog lica u pravnom licu i kod preduzetnika za privatno obezbeđenje i korisnika usluga;
- 3) jasno određen predmet ugovora;
- 4) način vršenja ugovorenih poslova privatnog obezbeđenja (vrsta, kategorija, ugovorena ovlašćenja službenika obezbeđenja, vreme pokrivenosti zaštite i dr.);
- 5) broj službenika obezbeđenja po ugovoru i lokacije radnog rasporeda;
- 6) vrstu i količinu angažovanog oružja i sredstava zaštite;
- 7) datum početka/prekida ugovorenog vršenja usluga.

Mesno nadležna policijska uprava je ona uprava koja je obrazovana za područje na čijoj teritoriji se nalazi mesto izvršavanja ugovora, a ako se ugovor izvršava u više mesta, mesno nadležna je ona policijska uprava na čijoj teritoriji se nalazi sedište, odnosno prebivalište pravnog ili fizičkog lica koje je korisnik usluga.

1. Poslovi fizičke zaštite

Član 21.

Fizička zaštita lica i imovine obavlja se prvenstveno ličnim prisustvom i neposrednom aktivnošću službenika obezbeđenja u određenom prostoru i vremenu.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo unutar štice objekta ili do granice štice prostora.

Član 22.

Izuzetno, poslovi fizičke zaštite lica (lično obezbeđenje) mogu se vršiti na javnom mestu i u neposrednoj blizini lica koje se obezbeđuje, na predlog organa državne uprave, organa jedinice lokalne samouprave, organizacija ili udruženja i fizičkih lica i uz saglasnost Ministarstva.

Predlog iz stava 1. ovog člana mora da sadrži plan obezbeđenja, sa naznakom broja angažovanih službenika obezbeđenja, vrsti i količini oružja i opreme, lokaciji objekta, vozilima i predviđenim trasama kretanja.

Predlog za saglasnost podnosi se policijskoj upravi nadležnoj po mestu gde će se vršiti obezbeđenje najkasnije tri dana pre početka obezbeđenja.

Saglasnost se izdaje najkasnije 24 sata pre početka obezbeđenja.

2. Poslovi obezbeđenja sa oružjem

Član 23.

Pod uslovima predviđenim ovim zakonom poslovi fizičke zaštite objekata mogu se vršiti sa oružjem radi zaštite:

- 1) obavezno obezbeđenih objekata;
- 2) banaka i drugih finansijskih organizacija koje posluju sa novcem i dragocenostima – posebno pošta, štedionica i menjačnica;
- 3) objekata u kojima se skladišti oružje, eksplozivni, radiotivni, zapaljivi i otrovni materijal u većim količinama;
- 4) objekata u kojima se čuva i skladišti roba veće vrednosti.

Član 24.

Za vršenje poslova fizičke zaštite, pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje mogu posedovati polu automatsko oružje, pištolj kalibra 9mm, kod kojeg se jednim povlačenjem obarača može ispaliti samo jedan metak.

Pravno lice za privatno obezbeđenje ne može posedovati vatreno oružje u broju većem od jedne polovine broja zaposlenih službenika obezbeđenja koji imaju Licencu za vršenje specijalističkih poslova službenika obezbeđenja – sa oružjem.

Nabavka oružja vrši se na osnovu odobrenja Ministarstva, u skladu sa zakonom.

Član 25.

Službenici obezbeđenja koji vrše poslove fizičke zaštite lica, imovine i poslovanja oružje i municiju mogu da nose samo u šticeenom objektu ili prostoru i na osnovu saglasnosti iz člana 22. stav 4. ovog zakona, za vreme dok neposredno vrše te poslove.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, službenici obezbeđenja mogu nositi oružje van šticeenom objekta ili prostora koji obezbeđuju:

- 1) kad vrše i obezbeđuju transport i prenos novca i vrednosnih pošiljki, samo za vreme i na pravcu kretanja transporta;
- 2) kad vrše prenos novca pešice, samo na pravcu kretanja;
- 3) kad vrše fizičku zaštitu lica iz člana 22. stav 1. ovog zakona;

4) tokom intervencije u timu za intervenciju, za vreme interventnog obavljanja poslova u skladu sa ovim zakonom.

Član 26.

Odgovorno lice u pravnom licu i kod preduzetnika za poslove privatnog obezbeđenja izdaje službenicima obezbeđenja nalog za nošenje oružja.

Službenik obezbeđenja koji nosi oružje mora kod sebe imati nalog za nošenje službenog oružja i, na zahtev ovlašćenog lica Ministarstva, dati na uvid oružje i nalog.

Službenik obezbeđenja za vreme vršenja posla ne sme da nosi lično oružje.

Član 27.

Službenik obezbeđenja van štice objekta dužan je da postupi po naređenju policijskog službenika, osim u slučajevima kada bi tim postupanjem izvršio krivično delo.

Član 28.

Pravno lice i preduzetnik koji vrše poslove privatnog obezbeđenja sa oružjem dužni su da najmanje jedanput godišnje izvrše vežbovno gađanje za službenike obezbeđenja koji rade na poslovima obezbeđenja sa oružjem.

3. Poslovi tehničke zaštita

Član 29.

Poslovi tehničke zaštite vrše se upotrebom tehničkih sredstava i uređaja za sprečavanje protivpravnih radnji prema licima, imovini ili poslovanju, a naročito za zaštitu od:

- 1) nedozvoljenog pristupa u prostore i objekte koji se obezbeđuju;
- 2) iznošenja, odnosno otuđenja i neovlašćenog korišćenja štice predmeta;
- 3) unošenja oružja, eksplozivnih, radioaktivnih i drugih opasnih predmeta i materija;
- 4) provale, diverzije i nasilnog napada na objekat ili oduzimanje predmeta;
- 5) neovlašćenog pristupa podacima i dokumentaciji;
- 6) zaštitu vozila za transport novca i drugih prevoznih sredstava;
- 7) drugih identifikovanih rizika.

Član 30.

Upotrebom tehničkih sredstava i uređaja za obezbeđenje lica, imovine i poslovanja smatraju se usluge koje se pružaju primenom pojedinačnih ili funkcionalno povezanih perimetarskih mera i sredstava i mehaničkih sredstava za: protivprovalnu zaštitu, zaštitu od požara, video-obezbeđenje, kontrolu pristupa i izlaska, satelitsko praćenje vozila (GPS), elektrohemijisku zaštitu vrednosti, mehaničku zaštitu i zaštitu podataka.

Tehnička sredstva i uređaji mogu biti povezani u sistem tehničke zaštite.

Član 31.

Tehnička zaštita sprovodi se na području šticeenog objekta ili prostora, prilikom obezbeđenja šticeenih lica, imovine i poslovanja, ili prilikom obezbeđenja transporta novca i vrednosnih pošiljki.

Tehnička sredstva koja se koriste u obavljanju poslova privatnog obezbeđenja nije dozvoljeno koristiti na način kojim se narušava privatnost drugih.

Član 32.

Kada se poslovi zaštite objekta ili prostora koji se koriste za javnu upotrebu vrše uz upotrebu uređaja za snimanje slike, pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje dužni su da na vidljivom mestu istaknu obaveštenje da je objekat ili prostor zaštićen video obezbeđenjem, a korisnik usluga je obavezan da to prihvati i arhivirane snimke čuva najmanje 30 dana i da ih, na zahtev, stavi na uvid ovlašćenom policijskom službeniku.

Podaci iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti samo u svrhu za koju su prikupljeni i ne mogu se ustupati trećim licima ili javno objavljivati, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Član 33.

Minimalne tehničke uslove za obaveznu ugradnju sistema tehničke zaštite u bankama i drugim finansijskim organizacijama (pošte, štedionice, menjačnice, trezori i dr.) u kojima se, u skladu sa ovim zakonom, obavljaju poslovi privatnog obezbeđenja utvrđuje Vlada.

Bliži način vršenja poslova tehničke zaštite i korišćenja tehničkih sredstava utvrđuje ministar.

4. Poslovi planiranja, projektovanja, tehničkog nadzora, montaže i održavanja sistema tehničke zaštite

Član 34.

Planiranje sistema tehničke zaštite vrši se na osnovu procene rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja koju je izradilo pravno ili fizičko lice sa odgovarajućom licencom u skladu sa ovim zakonom.

Član 35.

Upotrebljena tehnička sredstva moraju, u pogledu kvaliteta, sigurnosti i garancija, ispunjavati zakonske norme i tehničke standarde koji važe u Republici Srbiji.

Pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje odgovorno je za ispravnost i funkcionalnost sredstava iz stava 1. ovog člana, a korisnik usluga mora da osigura njihovo održavanje i servisiranje u skladu sa ovim zakonom i ugovorom.

5. Poslovi obezbeđenja transporta novca, vrednosnih i drugih pošiljki

Član 36.

Pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje vrše poslove pratnje i obezbeđenja transporta i prenosa novca, vrednosnih i drugih pošiljaka ako imaju najmanje jedno specijalno vozilo za transport koje mora:

- 1) da poseduje dozvolu za vanlinijski drumski prevoz;

- 2) da bude označeno u skladu sa propisima;
- 3) da ima stalnu dvosmernu vezu sa kontrolnim centrom i delom posade koja napušta transportno vozilo pri preuzimanju/predaji vrednosti (GSM mreža i/ili radio veza sa sopstvenom frekvencijom i repetitorima);
- 4) da ima ugrađen GPS uređaj za satelitsko praćenje i daljinski monitoring iz sopstvenog kontrolnog centra;
- 5) da poseduje ugrađen panik taster sa automatskim slanjem dojavnog signala u kontrolni centar;
- 6) da ima ugrađen sistem elektro-hemijske zaštite novca u transportu (sigurnosne kofere za prenos plombiranih vreća sa novcem i/ili ATM kasete, sa instaliranim alarmnim uređajem za automatsko i/ili daljinsko aktiviranje sirene i dim-boja patrone u slučaju neovlašćenog pristupa sadržaju) ili ima blindirano vozilo i mehanički sigurnosni sef za novac – prilagođen za montažu u vozila;
- 7) da ima ugrađen mobilni sistem video obezbeđenja vozila.

Član 37.

Posadu specijalnog vozila za transport čine vozač i najmanje jedan pratilac.

Svi članovi posade specijalnog vozila za transport moraju biti službenici obezbeđenja iz istog pravnog lica.

Pri obavljanju poslova, svi članovi posade specijalnog vozila za transport i pratilci moraju biti naoružani propisanom vrstom vatrenog oružja i moraju biti opremljeni u skladu sa ovim zakonom.

Član 38.

Pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje mogu vršiti poslove obezbeđenja prenošenja novca i vrednosnih pošiljki pešice, pod uslovom da poseduju sigurnosni kofer sa elektrohemijomskom zaštitom i instaliranim alarmnim uređajem za automatsko, odnosno daljinsko aktiviranje sirene i dim-boja patrone u slučaju neovlašćenog pristupa sadržaju.

Ukupna težina kofera iz stava 1. ovog člana i predmeta koji se u njemu prenose ne sme biti veća od 18 kg, osim ako je kofer prilagođen za ručnu vuču.

Član 39.

Prenos novca ili vrednosne pošiljke iz člana 38. ovog zakona obavlja najmanje jedan službenik obezbeđenja u stalnoj komunikacionoj vezi sa kontrolnim centrom (GSM mreža i/ili radio veza sa sopstvenom frekvencijom i repetitorima).

Ukoliko službenik obezbeđenja sam prenosi sigurnosni kofer koji nema elektrohemijomsku zaštitu, u njegovoj pratnji mora se nalaziti najmanje još jedan naoružani službenik obezbeđenja.

Sigurnosni kofer u kojem se prenosi novac ili vrednosna pošiljka ne sme biti mehanički vezan za lice koje ga nosi.

Službenik obezbeđenja iz stava 2. ovog člana sme da nosi samo jedan sigurnosni kofer.

6. Poslovi redarske službe

Član 40.

Pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje, u skladu sa ovim zakonom, mogu vršiti poslove održavanja reda:

- 1) na javnom skupu u smislu propisa kojima se uređuje okupljanje građana;
- 2) na sportskim priredbama;
- 3) na mestima i objektima gde se okupljaju građani povodom održavanja zabavnih, muzičkih, kulturnih i drugih programa.

Službenici obezbeđenja redarsku službu vrše bez oružja.

Na svaka tri zaposlena službenika obezbeđenja u redarskoj službi, pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje može povremeno i privremeno angažovati dodatnih 10 službenika obezbeđenja sa licencom.

Član 41.

Kada pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje pružajući uslugu održavanja reda na javnom skupu iz člana 40. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona angažuje više od tri redara, dužno je da sačini plan obezbeđenja, koji organizator skupa, zajedno sa prijavom, dostavlja policijskoj upravi sa sedištem na teritoriji na kojoj se zakazuje i održava javni skup.

Plan obezbeđenja mora da sadrži broj i raspored angažovanih redara, ovlašćenja redara, podatke o odgovornom licu koje će rukovoditi redarskom službom za vreme održavanja javnog skupa i sredstvu komunikacije sa njim.

Član 42.

Redari tokom vršenja posla moraju biti u uniformi i opremljeni jednoobraznim jaknama ili prslucima sa svetloodbojnim trakama i natpisom „Redar” i „Steward” ili „Security”.

Tokom vršenja posla redaru na javnom skupu nije dozvoljeno da reguliše saobraćaj van granice šticeenog prostora.

Redar postupa po naređenju ovlašćenog policijskog službenika u skladu sa Planom obezbeđenja.

Član 43.

Redari koji vrše poslove tokom održavanja sportskih priredbi postupaju u skladu sa ovim zakonom i propisima kojim se uređuje sprečavanje nasilja na sportskim priredbama.

7. Kontrolni centar

Član 44.

Pravno lice i preduzetnik koji imaju Licencu za vršenje poslova fizičko-tehničke zaštite lica i imovine i održavanje reda na sportskim priredbama, javnim skupovima i drugim mestima okupljanja građana, odnosno Licencu za vršenje poslova obezbeđenja transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki moraju imati Kontrolni centar.

Pravno lice i preduzetnik koji imaju Licencu za vršenje poslova montaže, puštanja u rad i održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika mogu imati Kontrolni centar.

Kontrolni centar je mesto opremljeno tehničkim uređajima za automatski prijem, kao i obradu alarmnih signala i drugih informacija sa udaljenih objekata ili vozila koji su zaštićeni sredstvima tehničke zaštite.

Kontrolni centar mora imati dežurstvo tokom 24 časa.

Pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje koje ima sopstveni kontrolni centar, mora imati tim za intervenciju po dojavnom signalu od najmanje dva službenika obezbeđenja.

Operater u Kontrolnom centru dužan je da odmah obavesti policiju o informacijama koje ukazuju da se vrši krivično delo koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj sa elementima nasilja.

Zaštita podataka prikupljenih tehničkim uređajima za automatski prijem, kao i obradu alarmnih signala i drugih informacija sa udaljenih objekata ili vozila koji su zaštićeni sredstvima tehničke zaštite vrši se u skladu sa odredbama člana 32. ovog zakona.

8. Samozaštitna delatnost

Član 45.

Pravna lica i preduzetnici, radi organizovanja samozaštitne delatnosti, odnosno radi zaštite svoje imovine, poslovanja, objekata, prostora i lica u njima i organizovanja svoje unutrašnje (redarske) službe obezbeđenja za održavanje reda mogu dobiti jednu ili više licenci, koje se u skladu sa ovim zakonom izdaju za vršenje poslova privatnog obezbeđenja, ako:

- 1) imaju organizovanu plansku, organizacionu i kontrolnu funkciju poslova samozaštitne delatnosti;
- 2) je obavljanje tih poslova predviđeno unutrašnjim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, sa opisom radnih mesta;
- 3) imaju akt o detaljima izgleda uniforme i znaka;
- 4) odgovorno lice, nadležno za poslove unutrašnje službe obezbeđenja, ispunjava uslove iz člana 10. stav 1. tačka 4) ovog zakona;
- 5) službenici obezbeđenja imaju licencu iz člana 11. tačka 2) ovog zakona;
- 6) poslove obezbeđenja vrše sa oružjem i ispunjavaju uslove iz ovog zakona koji se odnose na oružje.

Na postupak i način izdavanja licence, iz stava 1. ovog člana, kao i na način vršenja poslova privatnog obezbeđenja, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kojima se odgovarajuća pitanja uređuju za pravna i fizička lica koja poslove privatnog obezbeđenja obavljaju za korisnike usluga.

Unutrašnje službe obezbeđenja ne mogu pružati usluge obezbeđenja drugima.

VI. OVLAŠĆENJA SLUŽBENIKA OBEZBEĐENJA

Član 46.

Za vreme vršenja poslova fizičke zaštite, službenik obezbeđenja je ovlašćen da:

- 1) proveri identitet lica koja ulazi ili izlazi iz objekta ili prostora koji se obezbeđuje i u samom šticienom prostoru;
- 2) pregleda lice ili vozilo na ulazu ili izlazu iz objekta ili prostora i u samom šticienom prostoru;
- 3) zabrani neovlašćenim licima ulaz i pristup u objekat ili prostor koji se obezbeđuje;
- 4) naredi licu da se udalji iz objekta ili prostora koji se obezbeđuje, ako se lice tu neovlašćeno nalazi;
- 5) upozori lice koje svojim ponašanjem ili propuštanjem dužne radnje može ugroziti svoju bezbednost, bezbednost drugih ili izazvati oštećenje i uništenje imovine;
- 6) privremeno zadrži lice koje je zatekao u objektu ili prostoru u vršenju krivičnog dela i težih prekršaja narušavanja javnog reda i mira, do dolaska policije;
- 7) upotrebi sledeća sredstva prinude:
 - (1) sredstva za vezivanje,
 - (2) fizičku snagu,
 - (3) posebno dresirane pse,
 - (4) vatreno oružje, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje upotreba oružja od strane ovlašćenog policijskog službenika.

Ovlašćenja iz stava 1. ovog člana službenik obezbeđenja može primeniti i upotrebiti samo u šticienom objektu ili prostoru, ili van šticienog objekta i prostora kada vrši obezbeđenje transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki, prilikom patroliranja i kada obezbeđuje lice u skladu sa članom 22. ovog zakona.

U ugovoru o obezbeđenju, koje pravno lice i preduzetnik iz oblasti privatnog obezbeđenja zaključuje sa korisnikom usluga, navode se ugovorena ovlašćenja iz stava 1. ovog člana.

Primena mera mora biti srazmerna zakonitom cilju njihove upotrebe i izvršena na način kojim se ne vređa dostojanstvo, ugled, čast ili drugo zagarantovano ljudsko pravo. Prilikom primene mera niko ne sme biti podvrgnut mučenju, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju.

Službenik obezbeđenja sme postupati samo na način koji je utvrđen ovim zakonom i propisima, tako da izvršenje zadataka postiže sa najmanjim štetnim posledicama. Ako je u odnosu na okolnosti dozvoljeno primeniti više mera, dužan je primeniti najpre onu koja licu najmanje šteti. Sa primenom mera mora prestati onda kada prestanu razlozi zbog kojih su bile primenjene ili onda kada utvrdi da zadatak na taj način neće moći da izvrši.

1. Provera identiteta

Član 47.

Provera identiteta vrši se uvidom u ličnu kartu ili drugi identifikacioni dokument sa fotografijom izdat od nadležnih državnih organa.

Službenik obezbeđenja neće dozvoliti ulaz u štíćeni objekat ili štíćeni prostor licu koje, na zahtev obezbeđenja, odbije da se identifikuje prilikom ulaska.

2. Pregled lica i predmeta

Član 48.

Službenik obezbeđenja može da izvrši pregled lica i predmeta koje lice nosi sa sobom i prevoznog sredstva koje ulazi ili izlazi iz štíćenog objekta ili prostora.

Pregledom lica smatra se vizuelni uvid u sadržaj odeće i stvari koje lice nosi sa sobom.

Pregled mora vršiti lice istog pola, izuzev kada je neophodan hitan pregled lica radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad ili samopovređivanje.

Pregledom prevoznog sredstva, smatra se pregled otvorenih i zatvorenih prostora saobraćajnog sredstva i predmeta koji se prevoze.

Pregled se može vršiti korišćenjem za to namenjenih tehničkih sredstava.

Službenik obezbeđenja pozvaće lice da samostalno pokaže sadržaj odeće, predmeta ili vozila. Ukoliko lice to odbije, a postoje osnovi sumnje da lice kod sebe, u prevoznom sredstvu ili prtljagu koji nosi sa sobom, ima predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom ili krivičnom postupku, službenik obezbeđenja će postupiti u skladu sa članom 50. ovog zakona.

3. Saopštavanje upozorenja i izdavanje naredbi

Član 49.

Upozorenja i naredbe izdaju se glasom, pokretima ruku i tela, svetlosnim ili zvučnim signalom, isticanjem znakova i pisanih upozorenja i zabrana.

Upozorenja moraju biti izdata na jasan i nedvosmislen način.

4. Privremeno zadržavanje lica

Član 50.

Službenik obezbeđenja će privremeno zadržati lice zatečeno u vršenju krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti u objektu ili prostoru koji štiti.

Lice lišeno slobode mora odmah predati policiji, a ako to ne može da učini odmah će o privremenom zadržavanju obavestiti policiju.

O privremenom zadržavanju lica sačinice pisani izveštaj koji će predati policiji u roku od 24 sata.

5. Upotreba sredstava za vezivanje

Član 51.

Sredstva za vezivanje mogu se upotrebiti prema licu koje se privremeno zadržava po odredbama ovog zakona, radi:

- 1) sprečavanja otpora lica ili odbijanja napada;
- 2) sprečavanje bekstva zadržanog lica;
- 3) onemogućavanja samopovređivanja ili povređivanja drugog lica.

Pod upotrebom sredstava za vezivanje smatra se vezivanje, po pravilu ruku, ispred ili iza leđa, službenim lisicama, plastičnim zategama ili drugim sredstvima koja su za to namenjena.

6. Upotreba fizičke snage

Član 52.

Pod upotrebom fizičke snage podrazumeva se korišćenje veština samoodbrane radi odbijanja napada i savladavanja otpora lica koje fizički napada službenika obezbeđenja, lice koje se štiti, odnosno imovinu koja se obezbeđuje.

Fizičku snagu službenik obezbeđenja može upotrebiti u obavljanju poslova obezbeđenja samo ako na drugi način ne može odbiti:

- 1) istovremeni ne skrivljeni protivpravni napad kojim se ugrožava njegov život ili život lica koje obezbeđuje;
- 2) istovremeni ne skrivljeni protivpravni napad usmeren na uništenje, oštećenje ili otuđenje imovine koju obezbeđuje.

Član 53.

Pre upotrebe fizičke snage službenik obezbeđenja mora upozoriti lice da će protiv njega upotrebiti fizičku snagu, osim ako bi time doveo u opasnost sebe ili drugog.

Upotreba fizičke snage mora biti srazmerna napadu koji se odbija i biti obustavljena nakon prestanka napada.

7. Upotreba posebno dresiranih pasa

Član 54.

Službenici obezbeđenja mogu upotrebiti posebno dresirane pse za vršenje obezbeđenja objekata, sprečavanje otpora ili odbijanje napada na službenika obezbeđenja i druga lica unutar objekta i šticećenog prostora, u slučaju kada je, u skladu sa ovim zakonom, dozvoljena upotreba vatrenog oružja.

Službeni psi mogu se koristiti jedino ako su dresirani za vršenje određenih radnji i ako ih vode obučeni službenici obezbeđenja – vodiči pasa, u skladu sa važećim propisima u kinologiji.

Pri upotrebi posebno dresiranih pasa, službenik obezbeđenja dužan je da pazi da pas nepotrebno ne povredi lice protiv koga se upotrebljava.

Službenik obezbeđenja ne može koristiti posebno dresirane pse na način koji izaziva uznemirenost građana.

8. Upotreba vatrenog oružja

Član 55.

Pri obavljanju poslova fizičke zaštite sa oružjem, službeniku obezbeđenja dozvoljeno je da upotrebi vatreno oružje samo u slučaju nužne odbrane i krajnje nužde.

Pre upotrebe vatrenog oružja službenik obezbeđenja mora se identifikovati i izdati jasno upozorenje da namerava da upotrebi vatreno oružje rečima („stoj, obezbeđenje, pucaću”), osim u slučajevima kada bi takvim postupanjem doveo u životnu opasnost sebe ili lice koje štiti.

9. Obaveze nakon upotrebe sredstava prinude

Član 56.

Licu koje je povređeno upotrebom sredstava prinude, službenik obezbeđenja dužan je da pruži prvu pomoć i odmah obavesti lekarsku službu.

O upotrebi sredstava prinude, službenik obezbeđenja odmah obaveštava nadležnu policijsku upravu.

Izveštaj o upotrebi sredstava prinude iz stava 2. ovog člana službenik obezbeđenja u roku od 12 časova dostavlja odgovornom licu u pravnom licu i kod preduzetnika za privatno obezbeđenje.

Odgovorno lice u pravnom licu i kod preduzetnika za privatno obezbeđenje izveštaj sa mišljenjem dostavlja policijskoj upravi u roku 48 časova.

Član 57.

Bliži način upotrebe sredstava prinude utvrđenih ovim zakonom propisuje ministar.

VII. OZNAČAVANJE I PREDSTAVLJANJE

1. Uniforma i oznake službenika obezbeđenja

Član 58.

Boju i sastavne delove uniforme koju nose službenici obezbeđenja propisuje ministar.

Izgled uniforme propisuje se u skladu sa uslovima i poslovima koji se vrše.

Pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje, na osnovu propisa iz stava 1. ovog člana, svojim aktom, bliže utvrđuje izgled uniforme koju nose službenici obezbeđenja.

Član 59.

Pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje dužni su da utvrde izgled i sadržinu znaka (logo) koji će koristiti kao sopstveno obeležje na uniformi, vozilima i objektima.

Član 60.

Službenici obezbeđenja, koji neposredno vrše poslove privatnog obezbeđenja, dužni su da nose uniformu.

Uniforma se može nositi samo za vreme vršenja posla.

U obavljanju poslova obezbeđenja lica, službenik obezbeđenja poslove može vršiti u građanskom odelu, na osnovu pisanog naloga pravnog lica i preduzetnika za privatno obezbeđenje.

Član 61.

Uniforma i znak (logo) privatnog obezbeđenja, po izgledu i boji, moraju se jasno razlikovati od uniformi i oznaka na vozilima službenika policije, vojske, carine ili uniforme i oznake bilo kog drugog državnog organa.

2. Legitimacija

Član 62.

Legitimaciju službenika privatnog obezbeđenja izdaje Ministarstvo.

Član 63.

Službenik privatnog obezbeđenja, prilikom vršenja poslova obezbeđenja, mora kod sebe imati legitimaciju i dati je na uvid ovlašćenom policijskom službeniku na njegov zahtev.

Legitimacija sadrži lične, podatke, fotografiju i naznaku ovlašćenja službenika privatnog obezbeđenja kome je izdata.

Oznaka pripadnosti pravnom licu i preduzetniku za privatno obezbeđenje, znak (logo) i natpis „Obezbeđenje”, odnosno „Security”, moraju biti istaknuti na vidnom delu uniforme službenika obezbeđenja.

Pravno lice i preduzetnik za privatno obezbeđenje, za službenika obezbeđenja kome prestane radni odnos, bude raspoređen na drugo radno mesto bez primene ovlašćenja, ili se kao preduzetnik odjavi u registru privrednih subjekata, dužno je da u roku od tri dana vrati legitimaciju Ministarstvu.

Član 64.

Bližu sadržinu, izgled i način upotrebe legitimacije službenika privatnog obezbeđenja propisuje ministar.

3. Oznake i oprema na vozilima

Član 65.

Vozila privatnog obezbeđenja ne mogu biti opremljena specijalnom zvučnom i svetlosnom signalizacijom.

Izuzetno, vozila privatnog obezbeđenja mogu imati i koristiti belo rotaciono ili trepćuće svetlo, u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost saobraćaja na putevima.

VIII. EVIDENCIJE

Član 66.

Ministarstvo vodi sledeće evidencije:

1) evidenciju izdatih licenci za pravna lica i preduzetnike koja obavljaju delatnost privatnog obezbeđenja, koja sadrži:

- (1) redni broj,
- (2) naziv pravnog lica – preduzetnika,
- (3) adresu sedišta i matični broj,
- (4) serijski broj izdate licence,
- (5) datum izdavanja i datum isteka važenja licence,
- (6) podatke o izvršenom nadzoru,
- (7) službene beleške;

2) evidenciju izdatih licenci za fizička lica koji vrše poslove privatnog obezbeđenja, koja sadrži:

- (1) redni broj,
- (2) ime i prezime fizičkog lica,
- (3) adresa prebivališta/boravišta i matični broj građana,
- (4) broj izdate licence,
- (5) službene beleške;

3) evidenciju izdatih legitimacija za službenike obezbeđenja, koja sadrži:

(1) redni broj,
(2) naziv pravnog lica – preduzetnika koji podnose zahtev za izdavanje legitimacije,

(3) adresu sedišta i matični broj,

(4) spisak sa imenima i prezimenima službenika obezbeđenja, adresom prebivališta/boravišta, vrstama i brojevima licenci,

- (5) broj izdate legitimacije,
- (6) datum izdavanja i rok važenja,
- (7) datum vraćanja legitimacije,
- (8) podatke o izvršenom nadzoru,
- (9) podatke o preduzetim merama,
- (10) službene beleške.

Evidencije iz stava 1. ovog člana vode se u obliku registra, kao elektronska baza podataka i čuvaju se trajno.

Član 67.

Pravna lica i preduzetnici za privatno obezbeđenje vode sledeće evidencije:

1) evidenciju privremeno i povremeno angažovanih službenika obezbeđenja, koja sadrži:

- (1) redni broj,
- (2) ime i prezime službenika obezbeđenja,
- (3) broj legitimacije službenika obezbeđenja,
- (4) datum i vreme angažovanja kod poslodavca,
- (5) vrstu poslova koje vrši u redarskoj službi,
- (6) mesto rada i radni raspored (naziv i sedište korisnika usluga, datum početka i završetka rada kod korisnika usluga),

(7) napomenu (događaji, zapažanja i sl. tokom realizacije ugovora);

2) evidenciju zaključenih ugovora sa korisnicima, koja sadrži:

- (1) redni broj,
- (2) broj i datum zaključenja/prekida ugovora o obezbeđenju,
- (3) naziv/ime i prezime i sedište korisnika usluga,
- (4) predmet ugovora o obezbeđenju (vrsta ugovorenih usluga),

- (5) ime i prezime nadzornika obezbeđenja za izvršenje ugovora,
 - (6) broj angažovanih službenika obezbeđenja za izvršenje ugovora,
 - (7) broj angažovanog oružja za izvršenje ugovora,
 - (8) broj angažovanih transportnih vozila za izvršenje ugovora,
 - (9) napomenu (događaji, zapažanja i sl. tokom realizacije ugovora);
- 3) evidenciju zbirke podataka za pravna i fizička lica koja se obezbeđuju, koja sadrži:
- (1) vrstu podataka i naziv zbirke podataka,
 - (2) vrstu radnje obrade (sistemi tehničke zaštite, fizička zaštita i dr.),
 - (3) naziv, ime, sedište i adresu pravnog lica za privatno obezbeđenje,
 - (4) datum započinjanja obrade, odnosno uspostavljanja zbirke podataka,
 - (5) svrhu obrade (preventivna zaštita i dr.),
 - (6) pravni osnov obrade, odnosno uspostavljanja zbirke podataka (ugovor i dr.),
 - (7) kategoriju (pravno i/ili fizičko) lica na koje se podaci odnose,
 - (8) vrstu i stepen tajnosti podataka,
 - (9) način prikupljanja i čuvanja podataka (sistemi tehničke zaštite, izveštaji službenika obezbeđenja fizičke zaštita lica i dr.),
 - (10) rok čuvanja i upotrebe podataka,
 - (11) naziv, ime, sedište i adresa korisnika podataka,
 - (12) ime, prezime mesto i adresa boravišta lica koja se o obezbeđuju,
 - (13) oznaku unošenja, odnosno iznošenja podataka iz Republike Srbije sa nazivom države, odnosno međunarodne organizacije i stranog korisnika, pravni osnov i svrhu unošenja, odnosno iznošenja podataka,
 - (14) preduzete mere zaštite podataka,
 - (15) zahteve korisnika povodom obrade podataka;
- 4) evidenciju šticećenih objekata i prostora koji se obezbeđuju, koja sadrži:
- (1) redni broj,
 - (2) naziv korisnika, mesto i adresa objekata i prostora koji se obezbeđuju,
 - (3) broj angažovanih službenika obezbeđenja,
 - (4) datum početka/završetka obezbeđenja,
 - (5) veličina objekta,
 - (6) napomenu (specifičnosti objekata od značaja za obezbeđenje);
- 5) evidenciju oružja, municije, opreme i sredstava za rad, koja sadrži:
- (1) redni broj,
 - (2) naziv pravnog lica od kojeg je nabavljeno/primljeno oružje i municija,
 - (3) datum prijema oružja i municije,
 - (4) naziv i broj isprave na osnovu koje je oružje i municija nabavljeno/primljeno,

- (5) podatke o oružju (vrsta, marka, kalibar, fabrički broj, količina),
 - (6) podatke o municiji (vrsta, kalibar, količina),
 - (7) napomenu (podaci o otuđenom, deponovanom u MUP, prodatom, izgubljenom, oštećenom oružju i municiji i sl.);
- 6) evidenciju izdatih naloga za nošenje oružja i građanskog odela, koja sadrži:
- (1) redni broj,
 - (2) datum i vreme izdavanja/vraćanja naloga,
 - (3) ime i prezime službenika obezbeđenja kojima je izdato oružje i količina municije,
 - (4) ime, prezime mesto i adresa boravišta lica koja se o obezbeđuju oružjem,
 - (5) naziv korisnika, mesto i adresa objekata i prostora koji se obezbeđuju oružjem,
 - (6) broj angažovanih službenika obezbeđenja,
 - (7) datum početka/završetka obezbeđenja,
 - (8) podaci o ispravnosti oružja i municije,
 - (9) napomenu (podaci o upotrebi oružja i municije u vreme trajanja naloga);
- 7) evidenciju održanih vežbovnih gađanja iz vatrenog oružja, koja sadrži:
- (1) redni broj,
 - (2) naziv ovlašćenog strelišta,
 - (3) ime i prezime službenika obezbeđenja,
 - (4) datum i vreme vežbovnog gađanja,
 - (5) vrstu, marku i serijski broj oružja s kojim se obavlja gađanje,
 - (6) vrstu gađanja, kalibar i količina utrošene municije,
 - (7) rezultat vežbovnog gađanja,
 - (8) ime i prezime odgovorne osobe za izvođenje vežbovnog gađanja,
 - (9) napomenu (zapažanja sa izvedenog vežbovnog gađanja);
- 8) evidenciju o primeni sredstava prinude;
- (1) identifikacioni podaci službenika obezbeđenja koji podnosi izveštaj,
 - (2) datum, vreme i mesto događaja,
 - (3) ime i prezime, adresa i drugi lični podaci lica protiv kojeg je upotrebljeno sredstvo prinude,
 - (4) vrsta sredstva prinude,
 - (5) vrsta i stepen svake povrede nanesene bilo kojem licu (građanin ili službenik obezbeđenja) a koja je rezultat upotrebljene sile,
 - (6) datum, vreme i mesto pružanja medicinskog tretmana povređenima,
 - (7) ime i prezime i brojevi ličnih karata svedoka događaja,
 - (8) datum i vreme izveštaja područnoj policijskoj upravi;

9) evidenciju izveštaja o krivičnim delima koja se gone po službenoj dužnosti i prekršajima sa elementima nasilja, dostavljenim nadležnoj policijskoj upravi, koja sadrži:

- (1) redni broj,
- (2) vrsta krivičnog dela/prekršaja (kvalifikacija),
- (3) podaci o izvoru informacije iz predmeta izveštaja (alarmni sistem; fizičko lice; službenik obezbeđenja; drugi izvori),
- (4) naziv PU kojoj je dostavljen izveštaj,
- (5) datum, vreme i način podnošenja izveštaja PU (telefonom, pisano, lično),
- (6) ime, prezime i funkcija službenika obezbeđenja koje je dostavilo izveštaj,
- (7) podaci o merama preduzetim od strane službenika obezbeđenja po dostavljanju izveštaja,
- (8) podaci o merama preduzetim od strane PU po dostavljanju izveštaja,
- (9) napomena (status izveštaja: aktivan/pasivan);

10) evidenciju o izvršenoj stručnoj obuci i stručnom ispitu službenika obezbeđenja, koja sadrži:

- (1) redni broj,
- (2) vrstu izvršene stručne obuke i stručnog ispita,
- (3) datum i broj izdatih potvrda o obučenosti i sertifikata o položenom stručnom ispitu,
- (4) naziv Centra za obuku koji je izdao potvrdu o obučenosti i tela koje je izdalo sertifikat o položenom stručnom ispitu,
- (5) datum i mesto izvođenja kondicione obuke po vrstama (vežbovna gađanja, borilačke veštine, studija slučaja) sa brojem službenika obezbeđenja prisutnih na obuci i podacima o izvođačima,
- (6) napomenu.

Evidenciju iz stava 1. tačka 2) ovog člana pravna lica i preduzetnici iz člana 47 ovog zakona (samozaštita) vode za ugovore koje zaključuju sa pravnim licima iz oblasti privatnog obezbeđenja.

Evidencije iz stava 1. tač. 5), 6), i 7) ovog člana ne vode pravna lica i preduzetnici koji poslove privatnog obezbeđenja ne vrše sa oružjem.

Evidencije iz stava 1. ovog člana vode se ručno ili elektronski u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti i čuvaju se trajno.

IX. ZAŠTITA PODATAKA

Član 68.

Podaci koji su prikupljeni u vršenju posla privatnog obezbeđenja mogu se koristiti samo u svrhu za koju su prikupljeni i ne mogu se ustupati trećim licima ili javno objavljivati, osim ako je drugačije propisano ili ugovoreno.

Lice na koga se podaci odnose ima pravo da zahteva da mu se prikupljeni podaci stave na uvid, što obuhvata pravo na pregled, čitanje i slušanje podataka, kao i pravljenje zabeleški, a o svom trošku i dobijanja kopija podatka (fotokopiju, audio kopiju, video kopiju, digitalnu kopiju i sl.) u obliku u kojem se informacija nalazi, kao i da, u skladu sa propisima, zahteva izmenu ili brisanje podataka.

Ako je zbirka podataka uspostavljena ugovorom, ili na osnovu pristanka u pisanom obliku, u slučaju ispunjenja ili raskida ugovora, odnosno povlačenja pristanka u pisanom obliku, pravno lice za privatno obezbeđenje, odnosno preduzetnik za privatno obezbeđenje obavežno je da podatke preda korisniku ili da ih briše u roku od 15 dana od dana raskida ugovora, odnosno povlačenja pristanka, a druge podatke koji nisu od značaja ili koje korisnik odbije da preuzme, uništi u roku od osam dana.

Član 69.

Pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove privatnog obezbeđenja, kao i službenici obezbeđenja, dužni su da kao tajnu, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuje tajnost podataka, čuvaju sve podatke koje saznaju u vršenju poslova, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Obaveza iz stava 1. ovog člana traje i po prestanku obavljanja delatnosti pravnih lica i preduzetnika koji vrše poslove privatnog obezbeđenja, odnosno po prestanku radnog odnosa službenika obezbeđenja.

X. NADZOR

Član 70.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Član 71.

Ovlašćeni policijski službenici Ministarstva, u vršenju nadzora nad sprovođenjem ovog zakona, pored ovlašćenja na preduzimanje radnji utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcija, imaju pravo i dužnost da proveravaju način čuvanja i nošenje vatrenog oružja, psihofizičku sposobnost i osposobljenost službenika obezbeđenja za rukovanje oružjem, kao i da, po potrebi, sprovode i druge radnje kojima se ostvaruje neposredan i nenajavljen uvid u vršenje poslova privatnog obezbeđenja.

Član 72.

Ovlašćeni policijski službenici Ministarstva, pored ovlašćenja na izricanje mera utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcija, imaju pravo i dužnost da pravnom licu i preduzetniku koji imaju licencu za vršenje poslova privatnog obezbeđenja privremeno zabrane obavljanje delatnosti, a službeniku obezbeđenja da privremeno zabrane vršenje poslova privatnog obezbeđenja ako delatnost, odnosno poslove obavlja ili vrši:

- 1) bez licence ili ovlašćenja;
- 2) bez zaključenog ugovora;
- 3) bez potrebnih kadrovskih i tehničkih uslova;
- 4) na nestručan i neprofesionalan način koji može prouzrokovati štetu ili opasnost za korisnika, službenika obezbeđenja ili treće lice;
- 5) suprotno nalogu da obavljanje delatnosti, odnosno vršenje poslova uskladi sa ovim zakonom.

Nalaganje mere kojom se obezbeđuje da pravno lice i preduzetnik koji imaju licencu za vršenje poslova privatnog obezbeđenja ili službenik obezbeđenja otklone nepravilnosti u vršenju delatnosti, odnosno poslova privatnog obezbeđenja i da njihovo vršenje usklade sa ovim zakonom ovlašćeni policijski službenici Ministarstva

nalažu rešenjem, s tim što naloženi rok za izvršenje mere za otklanjanje nepravilnosti ne može biti duži od 60 dana.

Član 73.

Ovlašćeni policijski službenici Ministarstva mogu lice koje poseduje licencu koja se za obavljanje poslova privatnog obezbeđenja izdaje fizičkom licu, da uputi na lekarski pregled, ako se opravdano posumnja da više ne ispunjava psihofizičke uslove za vršenje poslova.

Član 74.

Protiv rešenja iz čl. 72. i 73. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru.

Član 75.

Ministar, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava, u cilju ostvarivanja saradnje sa udruženjima pravnih lica i preduzetnika za poslove privatnog obezbeđenja i službenika obezbeđenja i praćenja oblasti privatnog obezbeđenja i podnošenja inicijativa za unapređenje obavljanja poslova u toj oblasti u skladu sa novim standardima, rešenjem osniva posebnu radnu grupu – Stručni savet za unapređenje privatnog obezbeđenja i javno privatnog partnerstva u sektoru bezbednosti.

Registrovana udruženja pravnih lica i preduzetnika za poslove privatnog obezbeđenja i službenika obezbeđenja, iz reda svojih članova, predlažu ministru kandidata za člana Stručnog saveta za unapređenje privatnog obezbeđenja.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Član 76.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice za privatno obezbeđenje:

1) ako vrši policijske ili druge poslove bezbednosti koje vrše organi državne uprave, odnosno ako vrši poslove koji su u isključivoj nadležnosti državnih organa i primenjuje operativne metode i sredstva koje nadležni organi primenjuju na osnovu posebnih propisa (član 2. st. 2. i 3);

2) ako vrši poslove posredovanja u naplati potraživanja (član 7);

3) ako sprovodi obuku fizičkih lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja a ne ispunjava ili prestane da ispunjava materijalne, tehničke, stručne i kadrovske uslove za obavljanje poslova obuke i ako obuku sprovodi bez dobijenog ovlašćenja Ministarstva (član 13. stav 1);

4) ako poslove privatnog obezbeđenja lica, imovine i poslovanja vrši na način kojim se ne ometa rad državnih organa i narušava spokojstvo građana (član 19);

5) ako vrši poslove privatnog obezbeđenja, a nema zaključen pisani ugovor sa pravnim ili fizičkim licem kome pruža usluge (član 20. stav 1);

6) ako, u roku od 8 dana od dana nastale promene, ne dostavi obaveštenje o zaključenom ugovoru, aneksu ugovora ili o raskidu ugovora (član 20. stav 4);

7) ako poslove fizičke zaštite vrši van štićenog objekta ili granice štićenog prostora (član 21. stav 2);

8) ako, bez dobijene saglasnosti Ministarstva, poslove fizičke zaštite lica (lično obezbeđenje) vrši na javnom mestu (član 22. stav 1);

9) ako poseduje vatreno oružje koje po vrsti i broju ne odgovara dozvoljenim vrstama i broju ili ako je oružje i municiju nabavilo bez odobrenja Ministarstva (član 24);

10) ako poslove privatnog obezbeđenja vrši sa oružjem, a najmanje jedanput godišnje ne izvrše vežbovno gađanje za službenike obezbeđenja koji rade na poslovima obezbeđenja sa oružjem (član 28);

11) ako pri vršenju poslova zaštite objekta ili prostora koji se koriste za javnu upotrebu koristi uređaje za snimanje slike, a na vidljivom mestu ne istakne obaveštenje da je objekat ili prostor zaštićen video obezbeđenjem ili ako ne arhivira snimke ili arhivirane snimke, na zahtev, ne stavi na uvid ovlašćenom policijskom službeniku (član 32. stav 1);

12) ako, suprotno propisima ili, u skladu sa zakonom, ugovorenim uslovima podatke sa arhiviranih snimaka ne koristiti u svrhu za koju su prikupljeni ili ako ih ustupi trećim licima ili javno objavi (član 32. stav 2);

13) ako vrši poslove pratnje i obezbeđenja transporta i prenosa novca, vrednosnih i drugih pošiljaka, a nema najmanje jedno specijalno vozilo za transport (član 36);

14) ako, pri obavljanju poslova pratnje i obezbeđenja transporta i prenosa novca, vrednosnih i drugih pošiljaka, svim članovima posade specijalnog vozila za transport i pratnicima ne obezbedi propisanu vrstu vatrenog oružja i drugu opremu u skladu sa propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (član 37. stav 3);

15) ako vrši poslove obezbeđenja prenošenja novca i vrednosnih pošiljki pešice, a ne poseduju sigurnosni kofer sa elektrohemijomskom zaštitom i instaliranim alarmnim uređajem za automatsko, odnosno daljinsko aktiviranje sirene i dim-boja patrone (član 38. stav 1);

16) ako organizuje poslove održavanja reda, odnosno redarsku službu sa nošenjem oružja (član 40. stav 2);

17) ako imaju Licencu za vršenje poslova fizičko-tehničke zaštite lica i imovine i održavanje reda na sportskim priredbama, javnim skupovima i drugim mestima okupljanja građana, odnosno Licencu za vršenje poslova obezbeđenja transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki moraju, a nemaju Kontrolni centar, sa organizovanim dežurstvom tokom 24 časa i ako nema tim za intervenciju po dojavnom signalu od najmanje dva službenika obezbeđenja (član 44. st. 1, 4. i 5);

18) ako utvrdi uniformu i znak (logo) privatnog obezbeđenja, koji se, po izgledu i boji, jasno ne razlikuju od uniformi i oznaka na vozilima službenika policije, vojske, carine ili uniforme i oznake bilo kog drugog državnog organa (član 61);

19) ako koristi vozila koja su opremljena specijalnom zvučnom i svetlosnom signalizacijom (član 65. stav 1);

20) ako podatke koji su prikupljeni u vršenju posla privatnog obezbeđenja koristiti mimo svrhe za koju su prikupljeni ili ih ustupati trećim licima ili javno objavi (član 68. stav 1);

21) ako licu na koga se podaci odnose i koje zahteva da mu se prikupljeni podaci stave na uvid, ne stavi na uvid tražene podatke, odnosno ako ne izvrši izmenu ili brisanje podataka (član 68. stav 2);

22) ako podatke iz zbirke podataka, koja je uspostavljena ugovorom, ili na osnovu pristanka u pisanom obliku, u slučaju ispunjenja ili raskida ugovora, odnosno povlačenja pristanka u pisanom obliku, ne preda korisniku ili ih ne briše u roku od 15 dana od dana raskida ugovora, odnosno povlačenja pristanka, odnosno ako, u roku

od osam dana, ne uništi druge podatke koji nisu od značaja ili koje korisnik odbije da preuzme (član 68. stav 3);

23) ako, kao tajnu, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuje tajnost podataka, ne čuva sve podatke koje saznaju u vršenju poslova (član 69. stav 1).

Za radnje iz stava 1. tač. 1)–4), 9), 16) ovog člana, pored novčane kazne, pravnom licu za privatno obezbeđenje može se izreći i zaštitna mera zabrane vršenja delatnosti u trajanju od šest meseci do tri godine.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, i ako u roku od osam dana od dana prestanka rada ili gašenju pravnog lica o tome ne obavesti nadležnu policijsku upravu (član 18), i ako u roku od 48 časova od upotrebe sredstava prinude nadležnoj policijskoj upravi ne dostavi izveštaj, sa mišljenjem, o upotrebi tih sredstava (član 56. stav 4) kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu za privatno obezbeđenje novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara, i/ili izricanjem zaštitne mere zabrane obavljanja poslova, odnosno vršenja delatnosti u trajanju od tri meseca do jedne godine, za prekršaje iz stava 1. tač. 1)–4) i 16) ovog člana.

Član 77.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice za privatno obezbeđenje:

1) ako sprovodi obuku lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja koja ne ispunjavaju uslove iz člana 12. stav 1. tač. 1)–5) ovog zakona (član 12. stav 3);

2) ako tehnička sredstva koja se koriste u obavljanju poslova privatnog obezbeđenja koristiti na način kojim se narušava privatnost drugih (član 31. stav 2);

3) ako upotrebljava tehnička sredstva koja, u pogledu kvaliteta, sigurnosti i garancija, ne ispunjavaju zakonske norme i tehničke standarde koji važe u Republici Srbiji ili ako ih ne održava u ispravnom i funkcionalnom stanju (član 35);

4) ako ne obezbedi da se u pratnji službeniku obezbeđenja koji sam prenosi sigurnosni kofer koji nema elektrohemijsku zaštitu nalazi najmanje još jedan naoružani službenik obezbeđenja (član 39. stav 2);

5) ako za vršenje poslova održavanja reda, odnosno redarske službe na javnom skupu ne sačini plan obezbeđenja (član 41. stav 1);

6) ako organizuje vršenje poslova redarske službe tokom koga redari nisu u uniformi i opremljeni jednoobraznim jaknama ili prslucima sa svetloodbojnim trakama i utvrđenim natpisima (član 42. stav 1);

7) ako ne utvrdi izgled uniforme koju nose službenici obezbeđenja (član 58. stav 3);

8) ako ne utvrdi izgled i sadržinu znaka (logo) koji će koristiti kao sopstveno obeležje na uniformi, vozilima i objektima (član 59);

9) ako službeniku obezbeđenja da na korišćenje uniformu na kojoj, na vidnom mestu, nisu istaknute oznaka pripadnosti (član 63. stav 3);

10) ako propisane evidencije ne vodi i ne čuva ili ih vodi i čuva na način koji nije propisan (član 67).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu za privatno obezbeđenje novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 78.

Za radnje iz člana 76. stav 1. ovog zakona kazniće se, za prekršaj, i preduzetnik za privatno obezbeđenje novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za radnje iz člana 76. stav 1. tač. 1)–4), 9), 16) ovog zakona, pored novčane kazne, preduzetniku za privatno obezbeđenje može se izreći i zaštitna mera zabrane vršenja delatnosti u trajanju od šest meseci do tri godine.

Za radnje iz člana 77. stav 1. ovog zakona kazniće se, za prekršaj, i preduzetnik za privatno obezbeđenje novčanom kaznom od 50.000 do 250.000 dinara.

Član 79.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se, za prekršaj, službenik obezbeđenja:

1) ako u vršenju poslova fizičke zaštite lica, imovine i poslovanja, izuzev u slučajevima iz člana 25. stav 2. ovog zakona, oružje i municiju nose van šticeenog objekta ili prostora i bez saglasnosti (član 25. stav 1);

2) ako nosi oružje, a kod sebe nema nalog za nošenje službenog oružja i, na zahtev ovlašćenog lica Ministarstva, ne da na uvid oružje i nalog, odnosno ako za vreme vršenja posla nosi lično oružje (član 26. st. 2. i 3);

3) ako van šticeenog ne postupi po naređenju policijskog službenika, osim u slučajevima kada bi tim postupanjem izvršio krivično delo (član 27);

4) ako istovremeno prenosi više od jednog sigurnosnog kofera koji nema elektrohemijisku zaštitu (član 39. stav 4);

5) ako redarsku službu vrši sa oružjem (član 40. stav 2);

6) ako vrši radnje na koje nije ovlašćen, ako ovlašćenja primeni i upotrebiti van šticeenog objekta ili prostora, osim kada van šticeenog objekta i prostora vrši obezbeđenje transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki, kada prilikom patroliranja i kada obezbeđuje lice u skladu sa članom 22. ovog zakona, ako prilikom primene mera neko lice podvrgne mučenju, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju, ako prilikom primene više dozvoljenih mera, najpre ne primeni onu koja licu najmanje šteti i ako sa primenom mera ne prestane onda kada prestanu razlozi zbog kojih su bile primenjene ili onda kada utvrdi da zadatak na taj način neće moći da izvrši (član 46);

7) ako vrši pregled lica koje nije istog pola, izuzev kada je neophodan hitan pregled lica radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad ili samopovređivanje (član 48. stav 3);

8) ako privremeno ne zadrži lice zatečeno u objektu ili prostoru koji štiti u vršenju krivičnog dela, ako o privremenom zadržavanju odmah ne obavesti policiju i postupiti po dobijenom nalogu i ako o privremenom zadržavanju lica ne sačini pisani izveštaj i ne preda ga policiji u roku od 24 sata (član 50);

9) ako sredstva vezivanja upotrebi za druge svrhe koje nisu propisane (član 51);

10) ako fizičku snagu koristi za druge svrhe koje nisu propisane (član 52);

11) ako, pre upotrebe fizičke snage, ne upozori lice da će protiv njega upotrebiti fizičku snagu, osim ako bi time doveo u opasnost sebe ili drugog, i ako upotrebi fizičku snagu koja nije srazmerna napadu koji se odbija i ako upotrebu fizičke snage ne obustavi nakon prestanka napada (član 53);

12) ako ne pruži prvu pomoć licu koje je povređeno upotrebom sredstava prinude i odmah obavesti lekarsku službu, ako o upotrebi sredstava prinude odmah ne obavesti nadležnu policijsku upravu, a izveštaj o upotrebi sredstava prinude, u roku od 12 časova, ne dostavi odgovornom licu u pravnom licu ili kod preduzetnika za privatno obezbeđenje (član 56);

13) ako za vreme vršenja posla ne nosi uniformu ili je nosi kada ne vrši poslove privatnog obezbeđenja (član 60. st. 1. i 2);

14) ako prilikom vršenja poslova obezbeđenja, kod sebe nema legitimaciju, odnosno ako je ne da na uvid ovlašćenom policijskom službeniku, na njegov zahtev, i ako, po prestanku radnog odnosa ili raspoređivanja na drugo radno mesto bez primene ovlašćenja ili ako se kao preduzetnik odjavi u registru privrednih subjekata, u roku od tri dana, ne vrati legitimaciju Ministarstvu (član 63. st. 1. i 4);

15) ako, u toku radnog odnosa i po njegovom prestanku, kao tajnu, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuje tajnost podataka, ne čuva sve podatke koje saznaju u vršenju poslova (član 69).

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se, za prekršaj, članovi posade specijalnog vozila za transport i pratioci koji nisu naoružani propisanom vrstom vatrenog oružja i opremljeni u skladu sa propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (član 37. stav 3).

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se, za prekršaj, redar ako tokom vršenja posla nije u uniformi i opremljeni jednoobraznim jaknama ili prslucima sa svetloodbojnim trakama i propisanim natpisom, ako reguliše saobraćaj van granice šticeenog prostora i ako ne postupa po naređenju ovlašćenog policijskog službenika (član 42).

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora kazniće se, za prekršaj, operater u Kontrolnom centru ako ne obavesti policiju o informacijama koje ukazuju da se vrši krivično delo koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj sa elementima nasilja (član 44. stav 6).

Član 80.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice koje koristi usluge privatnog obezbeđenja:

1) ako koristi usluge privatnog obezbeđenja, a nema zaključen pisani ugovor sa pravnim ili fizičkim licem koje je angažovalo da mu pruža te usluge (član 20. stav 1);

2) ako za vršenje poslova privatnog obezbeđenja angažuje pravno lice ili preduzetnika ili fizičko lice koji nemaju licencu (član 20. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik koji koristi usluge privatnog obezbeđenja novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj fizičko lice koje koristi usluge privatnog obezbeđenja novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se izricanjem zaštitne mere obavljanja određenih poslova, odnosno vršenja delatnosti u trajanju od tri meseca do jedne godine.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu zaštitne mere zabrane obavljanja poslova, odnosno vršenja delatnosti u trajanju od tri meseca do jedne godine.

Član 81.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice koje koristi usluge privatnog obezbeđenja:

1) ako ne prihvati da se na vidljivom mestu istakne obaveštenje da je objekat ili prostor, koji se koriste za javnu upotrebu, zaštićen video obezbeđenjem i ako arhivirane snimke ne čuva najmanje 30 dana ili ih, na zahtev, ne stavi na uvid ovlašćenom policijskom službeniku (član 32. stav 1);

2) ako ne osigura održavanje i servisiranje tehničkih sredstava u skladu sa ovim zakonom i ugovorom (član 35. stav 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik koji koristi usluge privatnog obezbeđenja novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj fizičko lice koje koristi usluge privatnog obezbeđenja novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice kod preduzetnika koji koriste usluge privatnog obezbeđenja novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara, uz kumulativno izricanje zaštitne mere zabrane obavljanja poslova, odnosno vršenja delatnosti u trajanju od tri meseca do jedne godine.

Član 82.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara, kazniće se za prekršaj organizator skupa koji koriste usluge privatnog obezbeđenja ako, sa prijavom za organizovanje javnog skupa, ne dostavi plan obezbeđenja policijskoj upravi sa sedištem na teritoriji na kojoj se zakazuje i održava javni skup (član 41. stav 1), i koristi usluge privatnog obezbeđenja, a nema zaključen pisani ugovor sa pravnim ili fizičkim licem koje je angažovalo da mu pruža te usluge (član 20. stav 1).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice kod organizatora skupa novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 83.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice, koje organizuje samozaštitnu delatnost, odnosno koje zaštitu svoje imovine, poslovanja, objekata, prostora i lica u njima vrši preko svoje unutrašnje (redarske) službe obezbeđenja za održavanja reda, a da nije dobilo odgovarajuću licencu odnosno ako preko unutrašnje službe obezbeđenja pruža usluge obezbeđenja drugima (član 45. st. 1. i 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik koji organizuje samozaštitnu delatnost, odnosno koji zaštitu svoje imovine, poslovanja, objekata, prostora i lica u njima vrši preko svoje unutrašnje (redarske) službe obezbeđenja za održavanja reda novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Član 84.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice ovlašćeno da sprovodi obuku fizičkih lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja ako licu koje ne ispunjava propisane uslove omogućiti pohađanje obuke (član 12. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik koji je ovlašćen da sprovodi obuku fizičkih lica za vršenje poslova privatnog obezbeđenja novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 85.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 86.

Pravna lica i preduzetnici koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju delatnost privatnog obezbeđenja uskladiće svoj rad sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim za odredbe iz člana 24. stav 1, i člana 38. ovog zakona, za koje je rok za usklađivanje sa odredbama ovog zakona tri godine.

Član 87.

Pravno lice i preduzetnik sa Licencom za vršenje poslova obezbeđenja transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki dužni su da, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, pribave specijalizovano vozilo za transport koje ispunjava uslove iz člana 36. tač. 1)– 5) ovog zakona, odnosno da u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona pribave vozilo koje ispunjava i uslove iz člana 36. tač. 6) i 7) ovog zakona.

Član 88.

Fizička lica koja su u vreme stupanja na snagu ovog zakona zaposlena kod pravnih lica koja vrše poslove privatnog obezbeđenja u neprekidnom trajanju od najmanje pet godina mogu nastaviti rad, a zahtev za minimalnim stručnim obrazovanjem moraju ispuniti u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ostale uslove propisane ovim zakonom lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona vrše poslove obezbeđenja moraju ispuniti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 89.

Pravno lice za privatno obezbeđenje, koje na dan stupanja na snagu ovog zakona poseduje oružje u broju većem od polovine zaposlenih službenika obezbeđenja koji imaju Licencu za vršenje specijalističkih poslova službenika obezbeđenja – sa oružjem, dužno je da to oružje i pripadajuću municiju preda (deponuje) Ministarstvu, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predato oružje i municija mogu se preuzeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ako pravno lice za privatno obezbeđenje poveća broj zaposlenih kojima je potrebno obezbediti oružje, saglasno članu 24. stav 2. ovog zakona, a mogu se i otuđiti, neposredno ili posredstvom privrednog subjekta ovlašćenog za promet oružja i municije, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ako se oružje ne otuđi ili ne preuzme u rokovima iz stava 2. ovog člana postaje svojina Republike Srbije.

Član 90.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe član 17. stav 2. tačka 1) i član 18. Zakona o oružju i municiji („Službeni glasnik RS”, br. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05 – dr. zakon, 101/05 – dr. zakon i 27/11 – US) i član 8. st. 2. i 3. i član 8b Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS”, br. 67/03, 101/05, 90/07, 72/09 – dr. zakon i 111/09).

Član 91.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 4. Ustava Republike Srbije kojim je propisano da Republika Srbija, između ostalo, uređuje i obezbeđuje odbranu i bezbednost Republike Srbije i njenih građana.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U postupku usklađivanja pravnog sistema sa Ustavom Republike Srbije, Zakonom o prestanku važenja određenih zakona i drugih propisa („Službeni glasnik RS”, broj 18/93) stavljen je van snage određeni broj zakona među kojima i Zakon o sistemu društvene samozaštite, kojim je, između ostalog, bilo uređeno i pitanje fizičko-tehničkog obezbeđenja objekata i druge imovine od strane organizacija udruženog rada i drugih samoupravnih organa. Nakon stavljanja van snage navedenog zakona, u pravnom sistemu Republike ostala su pravno neuređena pitanja koja se odnose na specifičnosti vezane za obavljanje delatnosti privatnog obezbeđivanja, osim u delu koji se odnosi na posedovanje, držanje i nošenje oružja i municije.

U Republici Srbiji ne postoje tačni podaci o „brojkama” u sektoru privatnog obezbeđenja. Rezultati nedavno sprovedenih istraživanja doveli su do sledećih procena:

- broj zaposlenih: 25 000 - 60 000¹
- količina oružja u sektoru privatne bezbednosti: 47 000
- količina oružja u posedu građana: 1 056 314 (legalno) i 944 000 (nelegalno)
- količina oružja u posedu MUP: 53 000
- količina oružja u posedu MO: 200 000 + 589 000 (rezervisti)²
- vrednost tržišta usluga privatnog obezbeđenja iz 2008. godine - oko 150 miliona EUR
- broj registrovanih firmi: preko 3000 firmi (nema preciznih podataka koliko njih trenutno radi)
- poverenje u privatni sektor bezbednosti: 25% građana ima poverenje u ovaj sektor, a 44% smatra da svojim radom više doprinose ne bezbednosti građana³

U njihovom radu je često dolazilo do ozbiljnih zloupotreba ovlašćenja koja proizilaze iz prirode ovih delatnosti, pri čemu organi Ministarstva unutrašnjih poslova nisu imali posebna ovlašćenja u odnosu na nosioce ovih delatnosti (osim onih koja imaju u odnosu na sve učesnike u pravnom prometu i onih koja su utvrđena propisima o oružju i municiji).

Posledica pravne neuređenosti u navedenim delatnostima su relativno česta i gruba prekoračenja ovlašćenja koja proizilaze iz prirode delatnosti, uglavnom od strane neregistrovanih organizacija i fizičkih lica, od kojih je zapažen broj dobio

¹ Sonja Stojanović i dr. (ur.) *Privatne bezbednosne kompanije u Srbiji – prijatelj ili pretnja?* (Beograd: Centar za civilno-vojne odnose, 2008)

² *Living with legacy - SALW Survey of the Republic of Serbia*, UNDP, 2005

³ M. Hadžić i dr (ur) *Godišnjak reforme sektora bezbednosti u Srbiji* (Beograd: Centar za civilno-vojne odnose, 2009), a prema CeSID istraživanju *Resource jesen 2008*.

negativan publicitet u javnosti na veliku štetu ugledu onih privrednih društava i preduzetnika koji poslove privatnog obezbeđenja obavljaju profesionalno i, u nedostatku zakona o delatnosti, u skladu sa važećim nacionalnim i međunarodnim standardima.

Zbog toga je neophodno, donošenjem odgovarajućih posebnih zakona (za službenike obezbeđenja i detektive) koji bi bili primereni našem pravnom sistemu, urediti način, obim i uslove za obavljanje ovih delatnosti, stavljajući ih pod veći stepen kontrole od strane nadležnih organa države i tržišne kontrole u sistemu infrastrukture kvaliteta (standardi), posebno imajući u vidu da je Republika Srbija jedina država u Evropi i regionu koja oblast privatnog obezbeđenja još uvek nije uredila zakonom.

Narodna skupština Republike Srbije 26. oktobra 2009. godine donela je Odluku o usvajanju Strategije nacionalne bezbednosti Republike Srbije.

U Strategiji nacionalne bezbednosti Republike Srbije, poglavlje IV. Politika nacionalne bezbednosti, Odeljak 4. Politika unutrašnje bezbednosti, navodi se:

U stavu 3:

„Sve veću odgovornost u sprovođenju politike unutrašnje bezbednosti, zajedno sa državnim i ostalim organima i institucijama, imaju subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja čija delatnost obuhvata zaštitu bezbednosti pojedinaca, objekata i drugih materijalnih dobara koja nije obuhvaćena zaštitom nadležnih državnih organa. Od posebnog društvenog značaja je da delatnost subjekata iz oblasti privatnog obezbeđenja bude u celosti normativno i doktrinarno uređena.”

U stavu 6:

„Važnu pretpostavku ostvarivanja i unapređenja zaštite života i imovine građana, ljudskih i manjinskih prava čini saradnja državnih organa sa subjektima iz oblasti privatnog obezbeđenja i drugim institucijama, ustanovama, lokalnim samoupravama, strukovnim udruženjima, crkvama i verskim zajednicama, medijima, manjinskim zajednicama, organizacijama civilnog društva i građanima, čime se razvijaju odnosi poverenja, izgrađuje i jača bezbednost i rešavaju bezbednosni problemi.”

U stavu 9:

„Značajnu ulogu u ostvarivanju unutrašnje bezbednosti imaju izgradnja i jačanje modernog i jedinstvenog sistema zaštite i spasavanja. Razvijanjem odgovarajućih kapaciteta društva za upravljanje krizama i organizovanjem građana i efikasnim sistemom informisanja stvaraju se uslovi za efikasniju zaštitu života, zdravlja i imovine građana i očuvanje životne sredine. Posebno su značajne pripreme za delovanje u vanrednim situacijama, za slučaje požara, elementarnih nepogoda, tehničkih i tehnoloških nesreća, dejstva opasnih materija i drugih stanja opasnosti.”

U stavu 10:

„Prihvatanje i primena međunarodnih, pre svega evropskih, kao i nacionalnih standarda u oblasti bezbednosti, posebno u oblastima ljudske bezbednosti i upravljanja rizikom, bitno doprinose ostvarivanju ciljeva nacionalne bezbednosti.”

U poglavlju V. Sistem nacionalne bezbednosti, Odeljak 1. Struktura sistema nacionalne bezbednosti, navodi se:

U stavu 6:

„Poslove iz oblasti nacionalne bezbednosti obavljaju i organi državne uprave, institucije nadležne za pravosuđe, obrazovanje i naučnu delatnost i zaštitu životne sredine, Zaštitnik građana, organi jedinica lokalne samouprave, subjekti iz oblasti

privatnog obezbeđenja, organizacije civilnog društva, mediji, pravna lica i građani koji doprinose ostvarivanju ciljeva nacionalne bezbednosti.”

Evropski standardi i iskustva⁴

U skladu sa proklamovanim opredeljenjem države za članstvo u Evropskoj uniji, neophodan je razvoj nacionalne regulative zasnovan na principima pravne države, političkog i svojinskog pluralizma i tržišne ekonomije. Dakle, potrebno je da zakonodavstva najrazvijenijih država članica Evropske unije budu preuzimana i upodobljavana primereno našim uslovima i tradiciji.

Osnovni preduslov za ostvarivanje takve državne politike predstavlja usaglašavanje našeg pravnog sistema sa pravnim standardima zemalja Evropske unije.

U tom smislu, u budući Zakon o privatnom obezbeđenju lica i imovine treba inkorporisati rešenja zastupljena u zakonodavstvu zemalja iz bliskog okruženja, sa kojima imamo sličnu pravnu i administrativnu tradiciju, nasleđe i praksu, od kojih su neke već i punopravni članovi Evropske unije (Slovenija) ili tome teže (npr. BiH, Hrvatska, Makedonija). Međutim, pažnju treba posvetiti i konkretnim rešenjima sadržanim u propisima onih zemalja koje imaju razvijene standarde u ovoj oblasti (Velika Britanija, Nemačka, Španija).

Trenutno se na nivou Evropske unije ne odvija proces harmonizacije zakonodavstva kada je privatni sektor bezbednosti u pitanju. Postojeća Konfederacija Evropskih bezbednosnih službi (CoESS) promovise minimalne uslove za rad privatnih bezbednosnih kompanija na evropskom nivou.

Takođe, postoji i Pravilo službe za privatni sektor bezbednosti (Code of Conduct⁵), koje treba da doprinese podizanju standarda usluga koje ove kompanije pružaju, kao i da garantuje visok nivo profesionalne etike u postupanju zaposlenih u ovom sektoru. Međutim, i pored ovih pokušaja „meke” harmonizacije regulative u ovoj oblasti, značajne razlike u nacionalnom zakonodavstvu i dalje postoje.

Značajno je istaći da ipak postoji relativno razvijen sistem precedenata u evropskom pravu, nastalih na osnovu aktivnosti Evropske komisije, koja je više puta pokretala pitanja poštovanja opštih načela jedinstvenog evropskog tržišta, poput slobode pružanja usluga, nastanjenja ili slobode kretanja, u nacionalnim zakonodavstvima pojedinih država članica prilikom regulisanja privatnog sektora bezbednosti. Tako je Evropski sud pravde, kroz niz odluka, ustanovio svoju nadležnost nad materijom vezanom i za privatni sektor bezbednosti, budući da kao segment privrednog sektora potpada pod regulisanje jedinstvenog (unutrašnjeg) tržišta Evropske unije.

Što se tiče Saveta Evrope, ova panevropska organizacija se nije posebno bavila specifičnim pitanjima privatnog sektora bezbednosti, ali je Savet Evrope ipak usvojio niz konvencija i preporuka relevantnih i za funkcionisanje privatnih bezbednosnih kompanija. Radi se pre svega o konvencijama i preporukama koje se odnose na zaštitu ljudskih prava i vladavinu prava u državama članicama. Tu se pre svega misli na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, i na članove koji se odnose na zabranu torture, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja, pravu na privatnost, pravu na slobodu i bezbednost, zabranu diskriminacije, i sl, zatim na Konvenciju o zaštiti pojedinaca u vezi automatske obrade ličnih podataka, zatim Preporuke o potrebi harmonizacije nacionalne regulative koja se odnosi na oružje, i drugo.

⁴ Mr Dražen Maravić, *šef Biroa za međunarodnu saradnju i evropske integracije Ministarstva unutrašnjih poslova*, O potrebi zakonskog regulisanja sektora privatnog obezbeđenja u Srbiji, Srpska Pravna Revija 7/2008

⁵ Code of conduct and ethics for the private security sector, CoESS and UNI - Europa

Privatne bezbednosne kompanije pružaju veoma širok spisak usluga na evropskom tržištu, kada je u pitanju obezbeđenje objekata, uključujući i nuklearna postrojenja (npr. u Nemačkoj i Rumuniji), vojnih postrojenja (npr. Austrija, Estojina i Nemačka), aerodroma (Austrija, Nemačka, Rumunija, UK, Švedska, Holandija, Grčka, Francuska), luka (Bugarska, Holandija), pa čak i parlamenata (Rumunija, Bugarska). Zatim, ove kompanije obezbeđuju transport novca i drugih dragocenosti, pružaju usluge obezbeđenja lica, itd. Njihova tačna uloga u konkretnoj državi zavisi od velikog broja faktora, te je stoga i iskustvo u pravnom regulisanju dosta različito. Takođe, variraju i modeli uspostavljenih odnosa između ovih preduzeća i javnog sektora bezbednosti.

Ovaj odnos je potencijalno opterećen brojnim izazovima. Zbog toga se često u nacionalnim zakonima postavljaju ograničenja u pogledu prelaska iz jednog sektora u drugi. Npr. u Belgiji, Grčkoj i Portugalu nije dozvoljeno zapošljavanje u privatnoj bezbednosnoj kompaniji lica koje je u prethodnih 5 godina bilo zaposleno u policiji ili službama bezbednosti. Opet, u državama koje imaju potrebu da smanje broj zaposlenih u javnom sektoru bezbednosti (što je slučaj sa Republikom Srbijom), ovakva odredba je suviše restriktivna.

Različiti su i modeli nadzora nad privatnim sektorom bezbednosti. U Grčkoj, Danskoj, Mađarskoj i Slovačkoj, potpadaju pod nadležnost lokalne policije, a u Nemačkoj, Italiji i Švedskoj, nadležne su lokalne vlasti. U Luksemburgu, nadležno je Ministarstvo pravde, a u Irskoj i Velikoj Britaniji nadležno je posebno telo formirano sa ciljem da obezbedi nadzor nad privatnim sektorom bezbednosti.

Većina zemalja Evropske unije ima propisane minimalne uslove za zapošljavanje kadrova u ovim kompanijama, pre svega kada je u pitanju potreba da nisu bili krivično gonjeni, mada ovaj uslov ne postoji npr. u Nemačkoj ili Češkoj.

Što se tiče drugih minimalnih uslova, negde se zahteva određeni uzrast, državljanstvo, radno iskustvo, ili drugo. Takođe, različite su i institucije koje vrše bezbednosne provere ovih lica, (pa ih tako u Holandiji obavljaju sama preduzeća koja ih zapošljavaju), kao i učestalost ovih provera (npr. redovno jednom godišnje u Švedskoj).

Ne postoji ujednačen pristup ni kada je u pitanju obuka zaposlenih, kao preduslov za rad u privatnim bezbednosnim kompanijama. U Španiji obavezan program i nivo obuke propisuje ministarstvo unutrašnjih poslova, dok je u Italiji to interna stvar samog preduzeća. U Danskoj se potreban fond časova kreće između 111 i 240 časova, dok se u Francuskoj zahteva samo 32. U Nemačkoj postoji obavezan kurs za osoblje na operativnim poslovima u trajanju od najmanje 40 časova, koji sprovodi Privredna komora.

U praktično svim državama Evropske unije postoji obavezan vid identifikacije lica zaposlenih u privatnim bezbednosnim kompanijama, u vidu isprava (legitimacije) ili uniforme.

Veće razlike postoje kada je upotreba oružja u pitanju. Tako je zaposlenima u privatnom sektoru bezbednosti u Irskoj, Velikoj Britaniji, Danskoj, Francuskoj i Holandiji zabranjeno posedovanje vatrenog oružja, dok je u ostalim državama EU dozvoljeno. Međutim, i u tim državama postoje velike razlike u pogledu uslova za posedovanje vatrenog oružja, kao i vrsti oružja za koji se može dobiti dozvola.

Postoje velike razlike i u pogledu prava zaposlenih u ovim preduzećima da vrše zaplene i lišavanje slobode lica. Tako, u Grčkoj, Slovačkoj, Sloveniji i Poljskoj imaju pravo ograničenog pretresa i zaplene samo na aerodromima, dok u Francuskoj, Holandiji, Nemačkoj, itd. nemaju takva prava i izjednačeni su u tom smislu sa ostalim građanima. Litvanija, Estonija i Letonija, s druge strane, dozvoljavaju i lišavanje slobode lica, pod određenim uslovima.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Glavom I. UVODNE ODREDBE (čl. 1–3), predviđa se da se ovim zakonom uređuje rad pravnih i fizičkih lica u oblasti privatnog obezbeđenja, uslovi za njihovo licenciranje, način obavljanja poslova i ostvarivanje nadzora nad njihovim radom, poslovi obezbeđenja lica, imovine i poslovanja fizičkom i tehničkom zaštitom, kao i poslovi transporta novca, vrednosnih i drugih pošiljki, rukovanja gotovinom i bankomatima, patroliranje, održavanja reda na javnim skupovima, sportskim priredbama i drugim mestima okupljanja građana, koje vrše pravna lica registrovana za tu delatnost. Usluge privatnog obezbeđenja ne spadaju u policijsku ili drugu bezbednosnu delatnost države, odnosno njihovim vršenjem se bezbednost lica, imovine i poslovanja ostvaruje izvan obima koji obezbeđuje država.

Takođe je predviđeno (član 4.) da Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo) zadržava osnovne nadležnosti vezane za izdavanje i oduzimanje licenci i legitimacija, vođenje registara za pravna i fizička lica, donošenje podzakonskih akata i vršenje nadzora nad sprovođenjem zakona.

Glavom II. OBAVEZNO OBEZBEĐENI OBJEKTI (čl. 4. i 5), utvrđen je pojam obavezno obezbeđenog objekta i šta se sve smatra tim objektom, odnosno šta ga čini i određeno je na koji način se može vršiti njegovo obezbeđivanje. Pored navedenog, ustanovljava se nadležnost Vlade da propiše bliže kriterijume za određivanje obavezno obezbeđenih objekata, kao i način vršenja poslova zaštite tih objekata.

Glavom III. POSLOVI PRIVATNOG OBEZBEĐENJA (čl. 6. i 7) i **Glavom IV. LICENCE ZA VRŠENJE POSLOVA PRIVATNOG OBEZBEĐENJA** (čl. 8–18) propisuju se vrsta poslova za koje subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja moraju pribaviti licencu za obavljanje poslova, odnosno vrste licenci koje se izdaju i uslovi za dobijanje licence za pravna lica i preduzetnike i za fizička lica koja obavljaju poslove privatnog obezbeđenja.

Odeljkom 1. Vrste licenci i uslovi za izdavanje licenci za pravna lica i preduzetnike - predviđaju se vrste licenci, opšti i posebni uslovi koje moraju ispunjavati pravna lica za privatno obezbeđenje za dobijanje licence koje izdaje Ministarstvo.

Predviđa se, između ostalih uslova, da odgovorno lice u pravnom licu mora biti državljanin Srbije. Činjenica je da su, primenom važećih propisa koja se odnose na sva privredna društva, u Republici Srbiji strana pravna i fizička lica već postali većinski vlasnici velikog broja privrednih društava registrovanih za obavljanje poslova privatnog obezbeđenja. S druge strane, usvajanjem Strategije nacionalne bezbednosti subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja uvršteni su u deo strukture nacionalne bezbednosti (poglavlje V. Sistem nacionalne bezbednosti, tačka 1 stav 6), što nameće obavezu doktrinarnog i normativnog uređenja ove delatnosti u svim uslovima (mir, vanredne situacije, ratno stanje). Ovaj zakon predviđa da se propisani poslovi privatnog obezbeđenja **u miru** obavljaju u skladu sa registrovanim delatnostima i propisima koji se odnose na sva privredna društva registrovana u Republici Srbiji, bez obzira na vlasničku strukturu. Obzirom da se subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja razlikuju od drugih privrednih subjekata po tome što su im zaposleni naoružani i što sve više preuzimaju poslove obezbeđenja i objekata od posebnog državnog interesa, njihovo poslovanje u vanrednim situacijama i u ratu regulisano je odredbama drugih sistemskih zakona iz oblasti bezbednosti, koje predviđaju da republički, pokrajinski i štabovi za vanredne situacije okruga i lokalnih samouprava odlučuju o izboru i zaključuju ugovore sa subjektima iz oblasti privatnog obezbeđenja za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama (član 118. Zakona o vanrednim situacijama).

Odeljkom 2. Vrste licenci i uslovi za izdavanje licenci za fizička lica – predviđa se da poslove privatnog obezbeđenja mogu vršiti samo fizička lica koja imaju licencu Ministarstva, po vrstama licenci prema stručnim profilima za vršenje poslova.

Glavom V. NAČIN VRŠENJA POSLOVA PRIVATNOG OBEZBEĐENJA (čl. 19–45)

Predviđeno je da se poslovi privatnog obezbeđenja obavljaju kao poslovi fizičke ili tehničke zaštite ili kombinovano fizičko-tehničke zaštite lica i imovine, transporta novca, vrednosnih i drugih pošiljki, ili kao poslovi održavanja reda na sportskim priredbama, javnim skupovima i drugim mestima okupljanja građana.

Predviđa se da se poslovi mogu obavljati samo na osnovu i u okviru zaključenog pisanog ugovora sa pravnim ili fizičkim licem, odnosno organizatorom skupa kome se usluga pruža, da se ugovor ne može se zaključiti sa pravnim licem ili preduzetnikom koje nema licencu, te da subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja o svakom zaključenom ugovoru o obezbeđenju moraju dostaviti obaveštenje Policijskoj upravi nadležnoj po mestu izvršavanja ugovora, u cilju ostvarivanja funkcionalne saradnje i vršenja nadzora nad sprovođenjem zakona.

Precizno su uređeni uslovi i način obavljanja svih vrsta poslova privatnog obezbeđenja (poslovi fizičke zaštite, poslovi obezbeđenja sa oružjem, poslovi tehničke zaštite, poslovi planiranja, projektovanja, tehničkog nadzora, montaže i održavanja sistema tehničke zaštite, poslovi obezbeđenja transporta novca, vrednosnih i drugih pošiljki, poslovi redarske službe i poslovi samozaštitne delatnosti), koji ni u kom smislu ne odstupa od zakonskih rešenja evropskih država.

Predlog zakona predviđa da se redarska služba obavlja bez oružja i postupa po naređenju ovlašćenog policijskog službenika na javnom skupu.

Uređuje se da kada pravno lice za privatno obezbeđenje organizuje održavanje reda na javnom skupu u smislu propisa kojima se uređuje okupljanje građana i angažuje više od tri redara, odgovorno lice je dužno da sačini plan obezbeđenja, koji se dostavlja nadležnoj policijskoj upravi zajedno sa prijavom organizatora skupa.

Glavom VI. OVLAŠĆENJA SLUŽBENIKA OBEZBEĐENJA (čl. 46–57), utvrđena su ovlašćenja službenika obezbeđenja (provera identiteta lica, pregled lica i predmeta, saopštavanje upozorenja izdavnje naredbi, privremeno zadržavanje lica, upotreba sredstva prinude, odnosno sredstava za vezivanje, fizičke snage, posebno dresiranih pasa i upotreba vatrenog oružja), s tim što je propisano da će se, kao i u većini evropskih država, podzakonskim aktima koje donese ministar unutrašnjih poslova detaljno propisati bliži način upotrebe sredstava prinude koja su dodeljena privatnom obezbeđenju (član 57).

Glavom VII. OZNAČAVANJE I PREDSTAVLJANJE (čl. 58–65)

Uniforme, oznake i legitimacije službenika obezbeđenja – ovim zakonom utvrđeni su osnovni elementi i predviđeno je da će se podzakonskim aktima detaljno propisati, izgled uniforme, oznake i legitimacije službenika obezbeđenja, a narođito izgled, sadržina i način upotrebe legitimacije službenika obezbeđenja.

Nošenje legitimacija službenika obezbeđenja u skladu sa radnim profilima i dodeljenim ovlašćenjima, omogućiće efikasan nadzor u sprovođenju zakona i jasno utvrđivanje odgovornosti u određenim situacijama.

Uređuje se da Ministarstvo propisuje izgled uniforme koju nose službenici obezbeđenja koje se po izgledu i boji moraju jasno razlikovati od uniformi službenika policije, vojske, carine ili uniforme i oznake bilo kog drugog državnog organa, a da

pravna lica za privatno obezbeđenje opštim aktom propisuju izgled oznake (loga) za isticanje na uniformama i vozilima.

U pogledu oznaka na opremi i sredstvima koja se koriste u svrhu privatnog obezbeđenja, predviđeno je da vozila ne mogu biti opremljena specijalnom zvučnom i svetlosnom signalizacijom, osim upotrebe belog rotacionog ili trepćućeg svetla.

Glavom VIII. EVIDENCIJE (čl. 66. i 67), predviđene su vrste evidencija i sadržina evidencija koje vodi Ministarstvo i pravna lica iz oblasti privatnog obezbeđenja, kao i rokovi njihovog čuvanja, a predviđeno je i to da će podzakonskim aktima detaljno propisane, vrste i sadržaj.

Glavom IX. ZAŠTITA PODATAKA (čl. 68. i 69), propisana je obaveza zaštite podataka do kojih subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja dolaze u obavljanju delatnosti, usaglašena za zakonskim odredbama o zaštiti ličnih podataka i drugim propisima.

Glavom X. NADZOR (čl. 70–75), propisuje se način vršenja nadzora od strane ovlašćenih policijskih službenika.

U okviru ove glave, predviđeno je da ministar unutrašnjih poslova, za potrebe primene ovog zakona, formira posebnu radnu grupu – Stručni savet za unapređenje privatnog obezbeđenja i javnoprivatnog partnerstva u sektoru bezbednosti.

Glavom XI. KAZNENE ODREDBE (čl. 76–84), propisane su sankcije za prekršaje pravnih i fizičkih lica, preduzetnika za privatno obezbeđenje, organizatora skupa, kao i odgovornih i drugih lica u sprovođenju ovog zakona, primerene nacionalnim specifičnostima.

Glavom XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 85–91)

Predviđa se da pravna i fizička lica, koja na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju delatnost i vrše poslove privatnog obezbeđivanja, usklade svoj rad sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predviđa se da pravna lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona drže automatsko i polu automatsko oružje i municiju mogu otuđiti to oružje i municiju, neposredno ili posredstvom privrednog subjekta ovlašćenog za promet oružja i municije, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i da, po isteku tog roka, oružje koje nije otuđeno postaje svojina Republike Srbije.

Predviđa se da lica koja su, u vreme donošenja zakona, zaposlena kod pravnih lica registrovanih za obavljanje poslova privatnog obezbeđenja u neprekidnom trajanju od najmanje pet godina, zahtev za minimalnim stručnim obrazovanjem moraju ispuniti u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predloženo je da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe član 17. stav 2. tačka 1) i član 18. Zakona o oružju i municiji („Službeni glasnik RS”, br. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05 – dr. zakon, 101/05 – dr. zakon i 27/11 – US) i član 8. st. 2. i 3. i član 8b Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS”, br. 67/03, 101/05, 90/07, 72/09 – dr. zakon i 111/09).

U poslednjem članu predviđa se da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Imajući u vidu da je Republika Srbija potvrdila Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, neophodno je ispuniti obaveze koje iz toga proizlaze, pre svega u delu koji se odnosi na reformu sistema bezbednosti i brže usklađivanje nacionalnog tehničkog zakonodavstva sa tehničkim zakonodavstvom EU (član 77. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju – obaveza Republike Srbije je da preduzme neophodne mere kako bi postepeno postigla usklađenost sa tehničkim propisima Zajednice i evropskom standardizacijom, metrologijom i procedurama ocenjivanja usaglašenosti) i sa načelima STO.

Reforma sektora bezbednosti na organizacionom nivou odnosi se na promene unutar samog sektora, uključujući i sektor privatnog obezbeđenja. Na taj način se sektor bezbednosti prilagođava promenama u društvu. Najvažnija promena je profesionalizacija. Ovakve organizacije bi trebalo da imaju jasno definisane i široko prihvaćene uloge u kontroli. Takođe, one treba da imaju jasna pravila kojima će biti definisana njihova odgovornost kao celine, ali i odgovornost svakog njihovog pripadnika pojedinačno.

Jedan od takvih propisa je i ovaj zakon čije se donošenje predlaže po hitnom postupku, s obzirom na to da on predstavlja materijalno-pravni osnov za vršenje poslova privatnog obezbeđenja u sistemu nacionalne bebednosti i u okviru demokratske civilne kontrole koju, po predloženim zakonskim rešenjima, vrše i akreditovane organizacije koje, u skladu sa Uredbom Evropskog parlamenta i Saveta EU broj 765/2008 od 9. jula 2008. godine predstavljaju najpoželjnije sredstvo kojim se dokazuje kompetentnost akreditovanih organizacija, kao bitnog elementa demokratske civilne kontrole (nezavisnost, nepristrasnost, objektivnost).

Usvajanje ovog zakona po hitnom postupku predstavlja ispunjavanje međunarodnih obaveza koje proizlaze iz članstva u međunarodnoj organizaciji CoESS – Konfederaciji evropskih službi privatnog obezbeđenja – organizacija koja predstavlja poslodavce firmi za privatno obezbeđenje u Evropi. Članovi CoESS su nacionalna udruženja poslodavaca u sektoru privatnog obezbeđenja evropskih država. CoESS predstavlja oko 50.000 firmi za privatno obezbeđenje u Evropi, sa preko 2.200.000 zaposlenih. Učešće u radu CoESS je preduslov za efikasno i optimalno vršenje poslova privatnog obezbeđenja, profesionalizaciju i dostizanje međunarodno priznatih standarda u ovoj oblasti.